

915

UCHWAŁA Nr XXXIX/256/09 RADY MIEJSKIEJ GMINY SKOKI

z dnia 17 grudnia 2009 r.

w sprawie przyjęcia: „Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Skoki na lata 2009-2012”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami), art. 87 ust. 1, 3, 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami), uchwala się, co następuje:

§1. Uchwala się „Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Skoki na lata 2009-2012”, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skoki.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Gminy Skoki
(-) *Zbigniew Kujawa*

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/256/09
z dnia 17 grudnia 2009 r.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA I GMINY SKOKI NA LATA 2009-2012

Spis treści

1 Spis treści	
2 Wstęp	11
2.1 Wykaz skrótów wykorzystywanych w dokumencie	11
2.2 Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami	11
2.3 Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami	11
3 Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego	12
3.1 Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013	12
3.2 Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami	13
3.3 Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	14
3.4 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	15
3.5 Strategia Rozwoju Turystyki Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”	15
3.5.1 Historyczne trasy kolejowe (pociągi i dreżyny)	15
3.5.2 Szlak kościołów drewnianych (SKD)	15
3.5.3 Cysterski Szlak Rowerowy po Północnej Wielkopolsce	16
3.5.4 Uwzględnienie grodzisk w tworzeniu tras turystycznych	16
3.5.5 Turystyczne wykorzystanie dworów i zabudowań gospodarczych	16
4 Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy	16
4.1 Ogólna charakterystyka zabytków gminy Sko-	

ki

4.2 Zabytki ruchome na terenie gminy Skoki	17
4.3 Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy	17
4.4 Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych	17
4.5 Zabytki archeologiczne	19
4.5.1 Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy	19
5 Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego	19
5.1 Opis najważniejszych zabytków gminy Skoki	19
5.2 Stan zachowania najważniejszych zabytków gminy Skoki	20
5.3 Stan zachowania i opis ważniejszych zabytków archeologicznych	21
5.4 Zabytkowe cmentarze	22
5.5 Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z dokumentów gminnych	23
5.5.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki (tekst ujednoczony)	23
5.6 Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z dokumentów gminnych	28
5.6.1 Plan Inwestycyjny (Załącznik nr 5 do Uchwały nr XXVI/175/2008 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie budżetu na rok 2009)	28
5.6.2 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Skoki na lata 2004-2006 z perspektywą do 2013	28
5.6.3 Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta	

i Gminy Skoki (2000) 29

5.6.4 Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Skoki na lata 2005-2012 29

6 Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami 29

6.1 Cele operacyjne i zadania Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Skoki 29

6.1.1 Stworzenie gminnej ewidencji zabytków 29

6.1.2 Promocja dziedzictwa kulturowego gminy 29

6.1.3 Edukacja z zakresu dziedzictwa kulturowego gminy 29

6.1.4 Działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków Gminy Skoki (remonty, renowacje, wpisy do rejestru zabytków) 29

6.1.5 Opieka nad zabytkowymi cmentarzami znajdującymi się na terenie Gminy Skoki 30

6.1.6 Ujęcie zapisów dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami w gminnych planach i programach 30

7 Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami 30

7.1 Stworzenie gminnej ewidencji zabytków 31

7.2 Promocja dziedzictwa kulturowego gminy 31

7.3 Edukacja z zakresu dziedzictwa kulturowego gminy 31

7.4 Działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków gminy Skoki (remonty, renowacje, wpisy do rejestru zabytków) 31

7.5 Opieka nad zabytkowymi cmentarzami znajdującymi się na terenie gminy Skoki 31

7.6 Ujęcie zapisów dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami w gminnych planach i programach 31

8 Zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami 31

8.1 Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego 31

8.2 Fundusz kościelny 31

8.3 Program operacyjny „Rozwój inicjatyw lokalnych” 32

8.4 Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków 32

9 Harmonogram zadań realizowanych w ramach gminnego programu opieki nad zabytkami 32

10 Bibliografia 36

10.1 Wykaz stron Internetowych: 36

11 Spis Tabel 36

12 Spis załączników 36

2. Wstęp.

Świadectwem kultury regionu są zabytki. Ochrona dziedzictwa kulturowego jest ważnym elementem rozwoju gminy. Bogata historia i liczne zabytki znajdujące się na ziemiach Gminy Skoki powinny stanowić integralną część rozwoju Gminy. Zasoby dziedzictwa kulturowego wpływają na kształtowanie relacji społecznych.

Celem sporządzenia „Programu opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Skoki” jest poprawa stanu zachowania zabytków. Realizacji ww. Programu

posłużą cele operacyjne, w obrębie których zostały określone zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu zachowania zabytków stanowiących najpiękniejsze świadectwo kultury Ziemi Skockiej.

Założenia określone w Programie opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Skoki są zgodnie z dokumentami Gminy takimi jak Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Skoki oraz uchwalonymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Niniejszy dokument jest także spójny z założeniami przyjętymi w Tezach do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami, Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, czy Strategią Rozwoju Turystyki Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”.

2.1. Wykaz skrótów wykorzystywanych w dokumencie

- KOBiDZ - Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków

- jst - jednostka samorządu terytorialnego

- NPK - Narodowe Programy Kultury

- GUS - Główny Urząd Statystyczny

- mpzp - Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

- EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”

- UMiG - Urząd Miasta i Gminy Skoki

- AZP - Archeologiczne Zdjęcie Polski

- WUOZP - Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu

- WWKZ - Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

- PZPWW Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

2.2. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami dla Miasta i Gminy Skoki ma na celu poprawę stanu zachowania cennych kulturowo obiektów na terenie Gminy Skoki. Ustawa z dnia z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 Nr 162 poz. 1568 z póź. zm.) określa w Art. 87 szczegółowe cele opracowania takiego dokumentu:

1) Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

2) Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;

3) Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

4) Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

5) Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na

opiekę nad zabytkami;

6) Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;

7) Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;

2.3. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Regulacje prawne dotyczące opieki nad zabytkami w gminie określają dwie ustawy: Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która nakłada m.in. na burmistrza obowiązek sporządzenia co 4 lata gminnego programu opieki nad zabytkami, a także Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 Nr 162 poz. 1568)

Art. 3.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Art. 4.

Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;

2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;

3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;

4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;

6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Art. 5.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;

2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;

3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;

4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;

5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o

zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Art. 21.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy

Art. 22. 4.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Art. 73.

Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku.

Art. 74.

Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków finansowych z części budżetu państwa „Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego”;

2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Art. 81.1.

W trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy lub powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Art. 83.

Na zasadach określonych w przepisach o Komitecie Badań Naukowych, Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych może przyznać środki finansowe na badania konserwatorskie, architektoniczne, archeologiczne lub inne badania naukowe związane z prowadzeniem prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach.

Art. 85. 1.

W krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się, w szczególności, cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji.

Art. 87. 1.

Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2001 Nr 142, poz. 1591)

Art. 7.

1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

3.1. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013

Narodowa Strategia Kultury określa następujący cel strategiczny – „Zrównoważenie rozwoju kultury w regionach.” W ramach celu nadrzędnego zostały sformułowane następujące cele cząstkowe dotyczące zabytków i ich ochrony:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,
- wzrost efektywności zarządzania sferą kultury,
- zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju kultury.

Realizacji Narodowej Strategii Kultury mają posłużyć m.in. Narodowe Programy Kultury. Jednym z nich jest „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” na lata 2004-2013, którego celem jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

- tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
 - kompleksową rewaloryzację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,
 - zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
 - tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
 - promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą,
 - wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,
 - podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
 - zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę
- W programie tym zostały określone następujące priorytety oraz działania:

Priorytet 1. Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe

Działanie 1.1. Budowa nowoczesnych rozwiązań organizacyjno-finansowych w sferze ochrony zabytków.

Działanie 1.2. Kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne.

- Program „Polskie Regiony w Europejskiej Przestrzeni Kulturowej”
- Program „Promesa Ministra Kultury”

Priorytet 2. Edukacja i administracja na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego

Działanie 2.1. Rozwój zasobów ludzkich oraz pod-

noszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego

Działanie 2.2. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego przed nielegalnym wwozem, wywozem i przewozem przez granice.

- Podprogram „Absent Patrimonium”

3.2. Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 Nr 162 poz. 1568 ze zmianami) wprowadza obowiązek przygotowywania co cztery lata przez właściwego ministra Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami. Priorytetem tego Programu jest określenie celów, kierunków działań oraz zadań, które powinny zostać podjęte poprzez organy administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków i opieki nad nimi. Celem Programu jest także wzmocnienie ochrony i opieki nad tą istotną częścią dziedzictwa kulturowego, a także poprawa stanu zabytków w Polsce. Program określi także regulacje ochrony zabytków poprzez wskazanie siedmiu podstawowych zasad konserwatorskich:

- Zasady *primum non nocere*,
- Zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
- Zasady minimalnej niezbędnej ingerencji (postrzymywania się od działań niekoniecznych),
- Zasady, zgodnie, z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
- Zasady czytelności i odróżnialności ingerencji,
- Zasady odwracalności metod i materiałów,
- Zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Wymienione powyżej zasady dotyczą konserwatorów – pracowników urzędów, profesjonalnych konserwatorów – restauratorów dzieł sztuki, konserwatorów – architektów, urbanistów, budowlanych, archeologów, badaczy, właścicieli i użytkowników, w tym duchownych – codziennych konserwatorów zabytkowych świątyń.

Tezy do Krajowego Planu Opieki nad Zabytkami określiły następujące cele w zakresie:

- Ochrony i opieki nad zabytkami
- Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków nieruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń,
- Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków ruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń,
- Pełna ocena stanu krajowego zasobu dziedzictwa archeologicznego. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń oraz wyznaczenie stref o szczególnym zagrożeniu dla zabytków archeologicznych,
- Objęcie skuteczną i zorganizowaną ochroną przynajmniej najcenniejszych zabytków techniki,
- Pełna ocena stanu krajowego zasobu pomników historii i obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń,
- Ocena stanu służb i możliwości wypełniania ca-

kształtu zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami,

- Ocena stanu i stopnia objęcia opieką zabytków w poszczególnych kategoriach.

- Doskonalenie i rozwijanie oraz podnoszenie efektywności i skuteczności instytucjonalnej i społecznej ochrony i opieki nad zabytkami,

- Udoskonalenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym i zabytkami.

- Działań o charakterze systemowym:

- Realizacja powszechnych tendencji europejskich i światowych do rozszerzania pola ochrony na całe dziedzictwo kulturowe obejmujące i dobra kultury i natury (World Cultural Heritage),

- Stworzenie warunków pełnoprawnego partnerstwa Polski w strukturach jednostek unijnych wyspecjalizowanych w ochronie dziedzictwa i krajozbrazu kulturowego,

- Przygotowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego wytyczającej główne założenia koncepcji ochrony w Polsce,

- Wprowadzenie jej do polityk sektorowych we wszystkich dziedzinach i na wszystkich poziomach zarządzania i gospodarowania,

- Wypracowanie metod zarządzania dziedzictwem kulturowym, w tym w szczególności obiektami z listy światowego dziedzictwa UNESCO i pomnikami historii oraz parkami kulturowymi,

- Wypracowanie systemu stałego podnoszenia jakości prac prowadzonych w dziedzinie ochrony i opieki nad zabytkami.

- Systemu finansowania

- Stworzenie stabilnego i przejrzystego systemu finansowania zasilanego środkami pochodzącymi nie tylko z budżetu, lecz także z odpisów podatkowych, podatków płaconych przez użytkowników obiektów zabytkowych, w tym z usług turystycznych, z kar za niszczenie i nieprawidłowe użytkowanie zabytków i z innych źródeł.

- Dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania

- Tworzenie systemu i stale aktualizowanych, elektronicznych baz informacji o zasobach oraz stanie zabytków w Polsce i ich dokumentacji,

- Stworzenie warunków do realizacji ustawowego obowiązku dokumentowania wszystkich prac, przy wszystkich grupach i typach obiektów zabytkowych,

- Gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwie użytkowania obiektów zabytkowych oraz o innych formach ochrony dziedzictwa,

- Wytworzenie mechanizmów wiążących naukę z praktyką,

- Wypracowanie i wprowadzenie szczegółowych zasad ochrony dziedzictwa w planach zagospodarowania przestrzennego,

- Wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych.

- Kształcenia i edukacji

- Utrzymanie i doskonalenie dotychczas wypracowanego systemu kształcenia w dziedzinie konserwacji i ochrony,

- Zorganizowanie pełnego kształcenia akademickiego w specjalnościach, w których ono dotychczas nie istnieje,

- Weryfikacja wszystkich dotychczas (drogą pozaakademicką) nabytych uprawnień poprzez stworzenie systemu akredytacji i uznawalności wykształcenia,

- Zorganizowanie systemu podnoszenia kwalifikacji w każdej grupie zawodowej pracującej na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego,

- Kształcenie społeczeństwa w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego dziedzictwa,

- Budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony i dawności zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków,

- Upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej,

- Tworzenie mechanizmów ekonomicznych sprzyjających prawidłowemu traktowaniu obiektów zabytkowych.

- Współpracy międzynarodowej

- Wzmocnienie obecności Polski w światowym europejskim środowisku działającym na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i promocja polskich osiągnięć w tej dziedzinie,

- Oparcie działań na pojęciu wspólnego dziedzictwa kultury ludzkości, w szczególności „Europy – wspólnego dziedzictwa kultury”, w którym wyzwaniem stanowią „obszary dwu- lub wielokulturowe”. Troska o ochronę polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą.

3.3. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020

W Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego znajduje się następujący zapis dotyczący dziedzictwa kulturowego:

„Dziedzictwo kulturowe w rozwoju Wielkopolski pełni kilka funkcji. Jest ono czynnikiem integracji społecznej, stanowi instrument promocji regionu oraz przyczynia się do rozwoju gospodarczego, gdyż może być bazą dla turystyki i usług kulturalnych. Szczególnie ważnym elementem tego dziedzictwa jest wielkopolska kultura przedsiębiorczości”.

W Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego określono także silne i słabe strony w celu oceny potencjału wewnętrznego województwa. Jako silną stronę uznano: „bogate dziedzictwo kulturowe, materialne i niematerialne”, natomiast jako słabą stronę

zakwalifikowano „pogarszający się stan dóbr kultury”. W Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 zaznaczono, że winna ona wyznaczać pole dla przyszłych działań, wśród których znalazł się zapis dotyczący ochrony i kształtowania środowiska oraz jego zasobów, środowiska kulturowego oraz tożsamości narodowej i regionalnej,

Realizacji Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego posłużą wyznaczone cele. W pierwszym celu strategicznym - Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI, wyznaczono osiem celów operacyjnych, które posłużą jego realizacji. Wśród nich znalazł się Cel operacyjny 1.3.- Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Jego realizacja odbędzie się m.in. poprzez:

- Inwestycje w instytucje kultury,
- Ochronę dorobku kulturowego,
- Wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu,
- Promocję aktywności kulturalnej mieszkańców.

3.4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Jednym z Kierunków polityki przestrzennej określonych w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego” jest środowisko kulturowe. Zabytki województwa wielkopolskiego stanowią wartość, którą należy chronić przed degradacją, dlatego kierunki ich ochrony przestrzennej zostały ujęte w PZPWW dokumencie uwzględniono:

- Wyodrębnienie w województwie obszarów kulturotwórczych, tzn. obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego,
 - Rewaloryzacja ośrodków o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym,
 - Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza zabytkowe układy urbanistyczne,
 - Ochrona miejsc szczególnie cennych dla kultury narodowej związanych z początkami państwowości i chrześcijaństwa,
 - Ochrona i zagospodarowanie pod kątem turystycznego wykorzystania miejsc dokumentujących sztukę romańską,
 - Promowanie dzieł o najwyższym znaczeniu artystycznym, generujących turystykę ponadlokalną,
 - Dostosowanie zainwestowania terenu do obsługi miejsc kultu religijnego
- Odpowiednie zagospodarowanie krajobrazu kulturowego umożliwi podniesienie rangi obiektów i obszarów.

3.5. Strategia Rozwoju Turystyki Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”

Celem tego dokumentu jest wskazanie kierunków rozwoju turystyki oraz zagospodarowania turystycznego gmin, należących do Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”. Dokument ten ma służyć gminom jako pomoc przy podejmowaniu decyzji planistycznych, w których turystyka i rekreacja powinny stanowić ważną formę działalności. Strategia zakłada jak najlepsze wykorzystanie zasobów przyrodniczych, kulturowych, zagospodarowania turystycznego oraz istniejącej infrastruktury. Zakłada

także, że rozwój turystyki nie może negatywnie oddziaływać na przyrodę i walory kulturowe. Strategia Rozwoju Turystyki Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka” została opracowana w 2006 roku, w ramach aktualizacji dokumentu z roku 2004. W ramach rozwoju turystyki Związek uzyskał dofinansowanie na realizację przedsięwzięć turystycznych. Ze środków programu SAPARD zbudowano miejsca odpoczynkowe dla turystów, oznakowano trasy turystyczne, wydano mapę Puszczy Zielonka, przewodnik turystyczny i materiały promocyjne. Drugim projektem jest realizowany od września 2006 roku program „Szlak kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka” oraz „Cysterski Szlak Rowerowy w Północnej Wielkopolsce”.

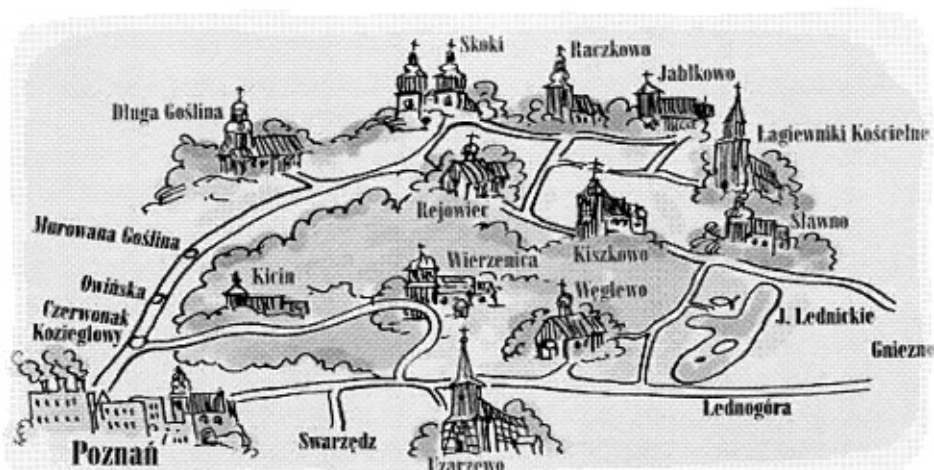
3.5.1. Historyczne trasy kolejowe (pociągi i dreżyny)

Strategia Rozwoju Turystyki Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka” zakłada wykorzystanie w przyszłości historycznych tras kolejowych w celu uruchomienia przejazdów zabytkowymi pociągami lub dreżynami. Proponuje się uruchomienie przejazdów dreżynami, które w Europie znajdują coraz większe zainteresowanie wśród turystów. Nieczynna trasa kolejowa Sława – Gniezno, która przebiega częściowo przez teren Gminy wpisuje się idealnie w tego typu inwestycję. Ruch dreżynowy na odcinku Rejowiec – Kiszkowo – Łagiewniki Kościelne mógłby obsługiwać fragment szlaku kościołów drewnianych.

3.5.2. Szlak kościołów drewnianych (SKD)

Przy wsparciu finansowym ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego został zrealizowany „Szlak kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka”. Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł 600 tys. zł brutto. Dotacja ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego wyniosła 301.800,00 zł. Program ma przyczynić się do lepszego zapoznania się z dziedzictwem drewnianej architektury sakralnej na terenie gmin Związku. Rozpoznanie wartości duchowych i materialnych w zabytkowych kościołach ma przyczynić się do lepszej ich ochrony, a także zwiększenia troski o ich zachowanie (zarówno dóbr materialnych jak i niematerialnych). Do programu zostały włączone wszystkie kościoły drewniane i szachulcowe znajdujące się na terenie gmin Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”. Na uwagę zasługuje fakt, że 4 z 12 leżących na szlaku kościołów znajduje się na terenie Gminy Skoki w miejscowościach: Skoki, Rejowiec, Jabłkowo i Raczkowo.

Szlak kościołów drewnianych został przygotowa-

Rysunek 1 Szlak kościołów drewnianych wokół Puszy Zielonka

ny pod kątem turystyki samochodowej. W głównej pętli znajduje się na trasie 9 kościołów (Kicin, Wierzenica, Uzarzewo, Węglewo, Sławno, Łagiewniki Kościelne, Kiszkowo, Rejowiec, Długa Goślina). Z trasą tą łączy się tak zwana mała pętla prowadząca

do kościołów w Jabłkowie, Raczkowie i Skokach. Cały szlak został bardzo dokładnie i wyraźnie oznakowany na całej długości trasy samochodowej (rys. 2).

3.5.3. Cysterski Szlak Rowerowy po Północnej

Rysunek 2 Oznakowanie drogowe Szlaku kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka”
(*fort. K. Stefaniak*)

Wielkopolsce

„Cysterski Szlak Rowerowy po Północnej Wielkopolsce” (w skrócie CSR) został opracowany przez Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” oraz Stowarzyszenie Jednostek Samorządu Terytorialnego „Komunikacja”. Szlak ten prowadzi przez najważniejsze miejsca związane z Cystersami na terenie północnej Wielkopolski: Owińska, Wągrowiec, Tarnowo Pałuckie i Łekno w tym także Gminę Skoki.

Cała trasa szlaku przebiega przez granice aż trzech powiatów: poznańskiego, gnieźnieńskiego i wągrowieckiego, obejmując gminy: Poznań, Czerwonak, Murwana Goślina, Swarzędz, Kiszkowo, Skoki, Wągrowiec, Mieścisko. Szlak został oznakowany oficjalnym logo Szlaku Cysterskiego (rys. 3) w Polsce i liczy sobie w całości 143 km. W Gminie Skoki szlak ten przebiega na odcinku 40 km (rys. 4).

Wśród najważniejszych atrakcji na trasie szlaku

Rysunek 3 Logo Szlaku Cysterskiego

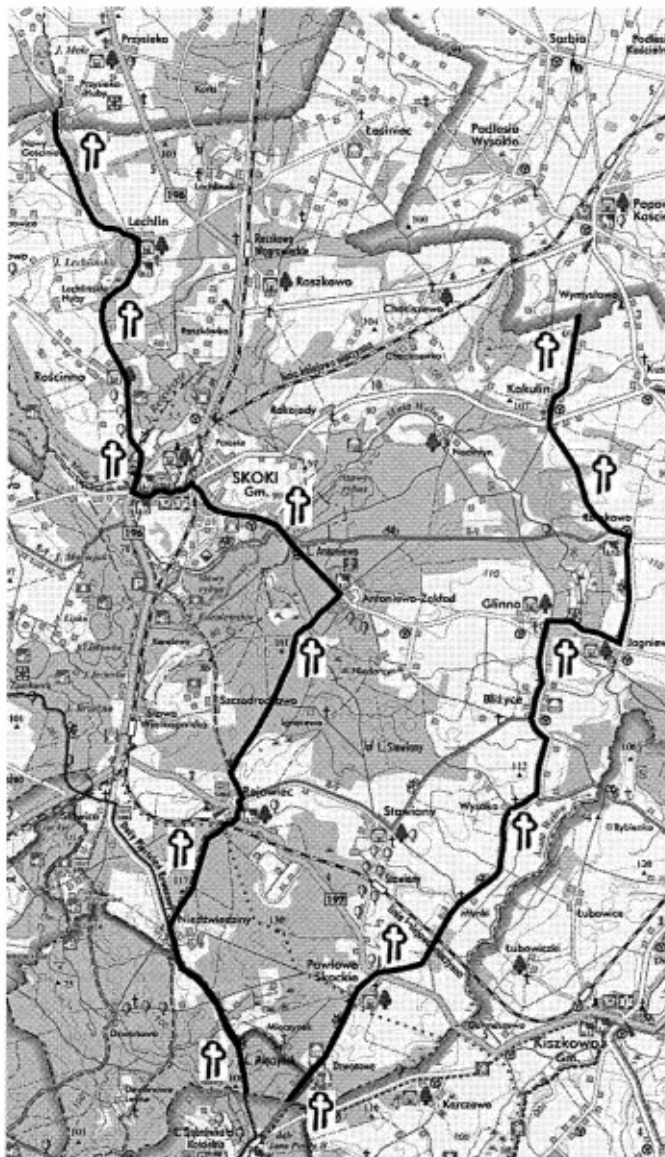
można wymienić :

- Antoniewo - budynki Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Janusza Korczaka,
- Lechlin - kościół św. Stanisława z 1839-40 roku, odremontowany dwór z parkiem krajobrazowym,
- Glinno - dwór z I połowy XIX w.
- Raczkowo - drewniany kościół Wszystkich Świętych i drewniana dzwonnica,
- Rejowiec - drewniany kościół Serca Pana Jezusa

i drewniana dzwonnica,

- Rościno - pałac z końca XIX wieku (Dom Rekreacyjny Archidiecezji Gnieźnieńskiej) wraz z parkiem krajobrazowym, trzy aleje wychodzące ze wsi: dębowa, kasztanowa i lipowa,
- Skoki - szachulcowy kościół św. Mikołaja; neogotycki, poewangelicki kościół św. Piotra i Pawła, zespół pałacowy (pałac i park) z końca XIX wieku.

3.5.4. Uwzględnienie grodzisk w tworzeniu tras

**Rysunek 4 Mapa fragmentu Szlaku
Cysterskiego przebiegającego przez
Gminę Skoki**

turystycznych

Grodziska to pozostałości po dawnych osadach obronnych, zazwyczaj tworzą ciekawe formy ziemne w postaci stożków lub pierścieni. W Strategii Rozwoju Turystyki Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka” proponuje się w przyszłości wykorzystanie grodzisk znajdujących się na terenie gmin Związku i połączenie np. „turystyczną trasą grodzisk”, poprzez ich oznakowanie, wyekspono-

wanie krajobrazowe. Należy pamiętać, że grodziska objęte są ochroną prawną, ze względu na wartości archeologiczne. Grodziska znajdujące się na terenie gmin Związku ujęte w Strategii to:

- na terenie Gminy Czerwonak: Koziegłowy (nad Wartą),
- na terenie Gminy Kiszkowo: Imiołki, Sławno, Turostowo,
- na terenie Gminy Murowana Goślina: Długa Go-

ślina, Głębocek, Starczanowo – Ostrów Radziński (zagospodarowanie tego grodziska uwzględnione jest w programie szlaku cysterskiego) ,

- na terenie Gminy Pobiedziska: Góra, Kociołkowa Górka, Pobiedziska, Pruszewiec,

- na terenie Gminy Skoki: Brzeźno, Glinno, Jabłkowo, Pomorzanki,

- na terenie Gminy Swarzędz: Uzarzewo.

3.5.5. Turystyczne wykorzystanie dworów i zabudowań gospodarczych

Jako jeden z element turystycznego wykorzystania zasobów dziedzictwa Strategia proponuje turystyczne zagospodarowanie dworów i zabudowań. W myśl dokumentu mogłyby znajdować się tam małe pensjonaty, stacje przyrodnicze, punkty gastronomiczne, informacja turystyczna. Obiektem z terenu Gminy Skoki zaproponowanym do takiej wykorzystania jest dawna kuźnia w Stawianych.

4. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

4.1. Ogólna charakterystyka zabytków Gminy Skoki

Gmina Skoki to niezwykle ciekawy obszar zarówno pod względem krajobrazowym, ale także kulturalnym. Położona w powiecie wągrowieckim jest jedną z większych gmin w obrębie jego granic. Skoki to Gmina o charakterze rolniczym, jednak występujące tu liczne zasoby leśne i wodne (17 jezior) powodują, że Gmina pełni również funkcję turystyczną i rekreacyjną. Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Skoki idealnie komponują się z bogatym zapleczem rekreacyjno – turystycznym podnosząc jego wartość. Warto by zabytki znajdujące się na terenie Gminy objęte były specjalną ochroną w celu ochrony, promocji i wykorzystania ich jako waloru w Strategii rozwoju Gminy. Podkreślić należy, że przebiegające przez Gminę Skoki szlaki turystyczne oparte zostały o piękne zabytki. W Szlak kościołów drewnianych włączone zostały cztery drewniane kościoły, w Jabłkowie p.w. św. Michała Archanioła z 1754 roku z drewnianą wolnostojącą dzwonnica, w Raczkowie p.w. Wszystkich Świętych, wybudowany w latach 80 – tych XVIII wieku i w Rejowcu p.w. Serca Pana Jezusa z 1820 roku, przy którym również znajduje się wolnostojąca dzwonnica. Do ciekawych kościołów leżących na terenie Gminy zaliczyć należy również szachulcowy kościół parafialny p.w. św. Mikołaja Biskupa z 1737 roku znajdujący się w Skokach (także na szlaku kościołów drewnianych). Drugi w tej miejscowości obiekt sakralny zasługujący na uwagę to kościół poewangelicki p.w. św. Piotra i Pawła z lat 1855-1856 w stylistyce neogotyckiej. Na terenie całej Gminy znajdują się liczne zespoły dworsko – pałacowe, wśród których do ciekawych zaliczyć można dwór w Chociszewie, Jabłkowie, Jagniewicach, Pawłowie Skockim. Położony w Lechlinie dwór został odremontowany, a park uporządkowany. W dobrym stanie znajduje się dwór w Rościnnie, który jest własnością Archidiecezji Gnieźnieńskiej - wykorzystywany jako dom re-

kolekcyjny. Znajdujący się w Skokach pałac z 1870 roku użytkowany jest przez Akademię Sztuk Pięknych w Poznaniu.

4.2. Zabytki ruchome na terenie Gminy Skoki

Na terenie Gminy Skoki znajdują się zabytki ruchome w kościołach p.w. św. Mikołaja Biskupa w Skokach oraz w Jabłkowie, w Raczkowie, w Rejowcu i w Lechlinie, a także liczne kapliczki i figury przydrożne. Do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego wpisano dotychczas wyposażenie kościoła pw. Św. Mikołaja w Skokach i w Jabłkowie. Tworzenie ewidencji zabytków ruchomych, nie jest obowiązkiem gminy.

4.3. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy

Do rejestru zabytków z terenu Miasta i Gminy Skoki zostały wpisane 23 obiekty. W poszczególnych miejscowościach należą do nich:

Antoniewo

- Zespół zakładu wychowawczego, obecnie Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka, 1914, nr rej.:292/Wlkp/A z 11.04.2006 tj.:

Szkoła, obecnie budynek administracyjny; Budynek gospodarczy; Internat I; Internat II; Internat III; Budynek mieszkalny nauczycieli; Budynek mieszkalny; Główna brama wjazdowa, 1936;

Chociszewo

- Park, 2 poł. XIX, nr rej.:1981/A z 07.12.1984

Glinno

- Zespół dworski, 1 poł.XIX

Dwór, nr rej.:253/A z 29.10.1968; Park, nr rej.:2167/A z 26.10.1988;

Jabłkowo

- Kościół par. p.w. św. Michała Arch., drewn., 1754, nr rej.: 2537/A z 31.12.1958;

- Zespół dworski, 1 poł.XIX-XX, nr rej.: 2106/ Z 28.10.1986 tj.:

Dwór, nr rej.:1012/A z 11.03.1970; Park; Oficyna; Kapliczka; Ruiny lodowni; Brama wjazdowa;

Jagniewice

- Zespół dworski, XIX-XX, nr rej.:32/Wlkp/A z 15.06.2000 tj.:

Dwór; Park;

Lechlin

- Kościół p.w. św. Stanisława, 1839-40, nr rej.:1015/A z 11.03.1970

- Zespół dworski, 1 poł.XIX tj.:

Dwór, nr rej.:1013/A z 11.03.1970; Park, nr rej.:2005/A z 27.06.1985;

Pawłowo Skockie

- Zespół dworski, poł.XIX, nr rej.:2105/A z 03.11.1986 tj.:

Dwór; Park;

Pomorzanki

- Park, XIX/XX, nr rej.:2023/A z 11.09.1985;

Raczkowo

- Kościół p.w. Wszystkich Świętych, drewn., 1780, nr rej.:2461/A z 14.10.1933;

Rejowiec

- Zbór kalwiński, ob. kościół Rzym.-kat. P.w.

Serca Jezusa, drewn., 1920, nr rej.:1161/A z 16.07.1970;
Dzwonnica, drewn., nr rej.:j.w.
Roszkowo
- Pałac, 1 poł. XIX, nr rej.:1094/A z 29.04.1970;
Rościnnio
- Zespół pałacowy, k. XIX, nr rej.:2234/A z 22.05.1992 tj.:
Pałac; Park;
Skoki
- Kościół par. p.w. św. Mikołaja Biskupa, szach., 1737, nr rej.:1162/A z 16.07.1970;
- Kościół ewangelicki, ob. Rzym.- kat. fil. p.w. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Parkowa, 1855-56, nr rej.:2627/A z 31.08.1997;
- Zespół pałacowy, 2 poł. XIX, nr rej.:1728/A z 29.04.1975 tj.:
Pałac; Park;
Stawiany
- Zespół pałacowy, 2 poł. XIX tj.:
Pałac, nr rej.:1512/A z 11.04.1974; Park, nr rej.:2012/A z 12.08.1985;

- Spichlerz folwarczny, 1860, nr rej.:1544/A z 04.07.1974;

4.4. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości
Wykaz obiektów wskazanych przez WWKZ do ujęcia w Gminnej ewidencji zabytków Miasta i Gminy Skoki zawiera 137 obiekty. W spisie dominującą rolę odgrywa zabudowa mieszkalna, jednak można wyróżnić także:

- Zespoły folwarczne,
 - Zespoły dworskie i pałacowe,
 - Zespoły kościołów,
 - Obiekty użyteczności publicznej (szkoły, leśniczówki, poczta),
 - Obiekty gospodarcze i przemysłowe (młyn, dworce kolejowe z zespołami bud., spichlerze),
- Zasoby zabytków w Gminie Skoki zostały przedstawione w Tabeli nr 1, sporządzonej na podstawie „Raportu o stanie zabytków Gminy Skoki”

Tabela 1 Zasoby zabytków w Gminie Skoki

TYP OBIEKTU	MUROWANY	DREWNIANY	W TYM WPISANY DO REJESTRU
1.UKŁADY URBANISTYCZNE ilość	1		
2.UKŁADY RURALISTYCZNE ilość			
3. ZABUDOWA MIESZKALNA	78	5	
4. OBIEKTY SAKRALNE	4	7	7
a. kościoły romańskie			
b. kościoły gotyckie			
c. kościoły nowożytny VI – VIII w.		4	4
d. kościoły I w. – 1945r.	2		2
e. klasztory			
f. synagogi, bożnice			
g. kaplice, dzwonnice, bramy, ogrodzenia inne	2	3	1
5. BUDOWNICTWO OBRONNE			
a. zamki i ich relikty			
b. miejskie mury obronne			
c. fortyfikacje nowożytny i późniejsze			
6. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	28		
a. ratusze			
b. budynki adm. publ., sądy, banki, poczty	2		
c. szkoły	16		
d. leśniczówki i gajówki	1		
e. karczmy i zajazdy			
f. inne	9		
7. OBIEKTY PRZEMYSŁOWE I GOSPODARCZE	10		
a. zakłady przemysłowe			
b. dworce kolejowe z zespołami bud.	3		
c. spichrze, magazyny, stodoły	2		
d. młyny	1		
e. gorzelnie i browary			
f. mleczarnie			
g. kuźnie			
h. wiatraki			

i. wieże ciśnień			
j. inne	4		
8. PAŁACE I DWORY	15		8
9. ZESPOŁY FOLWARCZNE	13		
a. stodoły	8		
b. spichrze	5		1
c. obory	15		
d. stajnie	6		
e. chlewnie	4		
f. owczarnie			
g. kuźnie	2		
h. wagi			
i. inne magazyny	1		
j. gorzelnie i browary	4		
k. inne	16		2
10. BUDOWNICTWO WIEJSKIE (w zagrodach)	5		
a. stodoły	3	1	
b. obory	2		
c. chlewnie	3		
d. stajnie			
e. inwentarskie			
f. inne			
11. PARKI ilość	15		11
a. altany, lodownie, inne elem. małej arch.	2		2
b. bramy i ogrodzenia	3		3
12. CMENTARZE (ilość 27)			
a. rzymsko-katolickie	4		
b. ewangelickie	22		
c. prawosławne			
d. żydowskie	1		
e. inne			
13. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE ilość			
a. grodziska	4		2
b. osady	927		1
c. cmentarzyska	31		2
d. inne	33		
14. INNE			

Źródło: Raport o stanie zabytków w Gminie Skoki

4.5. Zabytki archeologiczne

4.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy

Wśród stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Skoki możemy wyróżnić około 900 osad, cztery grodziska, a także 31 cmentarzysk. Z wyżej

wymienionych stanowisk archeologicznych pięć zostało wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez WWKZ, a są to dwa grodziska, dwa cmentarzyska i jedna osada.

Tabela 1 Zabytki archeologiczne na terenie Gminy Skoki wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Obszar AZP	Obiekt	Stan zachowania
Brzeźno, stan.1	47-29/4	Grodzisko	5
Glinno, stan.1	47-31/1	Grodzisko	5
Jabłkowo, stan.1	47-31/46	Cmentarzysko	4
Sławica, stan.1	48-29/127	Cmentarzysko	4
Stawiany, stan.48	48-30/95	osada	4

Źródło: Raport o stanie zabytków w Gminie Skoki

4 – wymagają zabezpieczenia i uzupełnienia ubytków w rzeźbie

5 – wymagają badań sondażowych w celu ustalenia stanu zachowania substancji zabytkowej

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego

5.1. Opis najważniejszych zabytków Gminy Skoki

- Zespół Zakładu Wychowawczego w Antoniewie – został wybudowany na początku XX w. jako Dom Sierot. Dopiero w latach 1914-1918 Zakład został rozbudowany. Założono wówczas Młodzieżowy Zakład Wychowawczy im. Janusza Korczaka. Zakład wybudowano według projektu przywiezionego z Lombardii z Włoch.

- Park w Chociszewie – park został założony w drugiej połowie XIX wieku, jego powierzchnia wynosi 4,1ha. Park ma kształt przybliżony do rombu, położony jest przy drodze z Roszkowa do Popowa Kościelnego. Na terenie parku znajduje się murowany dwór z końca XIX wieku. Na terenie parku znajduje się również staw otoczony starodrzewem.

- Zespół dworski w Lechlinie – Dwór został wybudowany na początku XIX wieku, w 1840 roku dobudowana została wieża, a cała rozbudowa dworu trwała aż do XX wieku. Murowany dwór został wybudowany na rzucie prostokąta z ryzolitami na osi. Pierwotnie - dwór jest siedmioosiowy, z dachem łamanym z lukarnami i wystawkami nad ryzolitami, kryty łupkiem. Wieżę pokrywał dach czterospadowy z lukarnami również kryty łupkiem i zakończony strzałką. Park został utworzony przy budowie dworu lub nieco później - w połowie XIX wieku, jego powierzchnia wynosi 2,05ha, Obecnie dwór został odremontowany, a park uporządkowany (Iwanowski, 1983). Dwór wraz z parkiem w 2006 roku przeszedł w ręce prywatnego właściciela, który dokonał kapitalnego remontu pałacu oraz kompleksowo uporządkował park.

- Kościół w Lechlinie – murowany kościół p.w. św. Stanisława Biskupa został ufundowany przez Franciszka Dunina w latach 1794-1866, do kościoła 10 lat później dobudowano wieżę.

- Zespół dworski w Jabłkowie – dwór w Jabłkowie prawdopodobnie został wybudowany przez Jana Brzeskiego. Jest to dwór klasycystyczny z pierwszej połowy XIX wieku. Mieści się on w centrum parku, frontem zwrócony jest ku wschodowi. Dwór jest murowany, z dwiema facjatkami z trójkątnymi frontonami, dziesięcioosiowy z dachem dwuspadowym pokrytym dachówką. Park założony został na północ od dworu z założeniem geometrycznego układu dróg, który przetrwał do dziś. Południową część parku założono dopiero w XX wieku w stylu krajobrazowym. (Iwanowski, 1983)

Obecnie zespół dworski jest w posiadaniu Fundacji Pomoc Dzieciom Wiejskim w Bliźyczach. Cześć parkowa została uporządkowana i zagospodarowana. Pałac jest w trakcie gruntownego remontu, w chwili

obecnej wyremontowano już dolną kondygnację.

- Zespół dworski w Jagniewicach – dworek w Jagniewicach został wybudowany ok. 1880 roku przez Buchowskich. Park, który otacza dwór powstał dopiero na początku XX wieku. Powierzchnia parku wynosi 0,65ha. Murowany, podpiwniczony dworek znajduje się przy zachodniej granicy parku. Dach o konstrukcji dwuspadowej pokryty jest papą (Kujawa, 1985).

- Zespół pałacowy w Skokach – Pałac został wybudowany w połowie XIX wieku. Do pałacu prowadzi aleja kasztanowca białego, która jest główną drogą parku. Pałac jest użytkowany jako dom plenerowo – wypoczynkowy Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu (Kujawa, 1983).

- Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja Biskupa w Skokach – został zbudowany w konstrukcji szachulcowej w 1737 roku, w późniejszych latach był rozbudowywany i przebudowywany. Obecnie znajduje się w kapitalnym remoncie. Na chwilę obecną wymienione zostały ściany boczne, zrekonstruowano konstrukcję szachulcową, wymieniono całkowicie poszycie dachowe, założono nowe cynki, i wykonano wiele prac wewnątrz kościoła.

- Kościół poewangelicki p.w. św. Piotra i Pawła w Skokach – wzniesiony w 1855-56 roku w stylistyce neogotyckiej. Po wojnie został pozbawiony górnej części wieży, która zastąpiono nieestetyczną metalową kratownicą.

- Kościół p.w. św. Michała Archanioła w Jabłkowie - wzniesiony w 1754 r. o drewnianej konstrukcji zrębowej. Wnętrze w stylu barokowo - rokokowym z końca XVIII w. Na uwagę zasługuje belka tęczowa z gotyckim krucyfiksem z pierwszej połowy XV w.

- Kościół pw. Wszystkich Świętych w Raczkowie - zbudowany w latach 1780-82. Posiada konstrukcję drewnianą z wieżą zwieńczoną blaszanym barokowym hełmem z latarnią. W ołtarzu głównym znajduje się ludowy krucyfiks z XVII w.

Kościół w Rejowcu p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z 1626 r. o drewnianej, modrzewiowej konstrukcji zrębowej. Wzniesiony został z inicjatywy podkomorzego Andrzeja Reja ze Skoków, wnuka Mikołaja Reja z Nagłowic. Kościół do 1945 roku był świątynią ewangelicką. Wnętrze zdobi barokowy ołtarz przeniesiony z kolegiaty kruszwickiej.

- Zespół dworski w Glinnie – dwór wzniesiony został w stylu klasycystycznym, w pierwszej połowie XIX wieku. Parterowy budynek jest murowany z wystawką dwuosiową i dobudowaną od frontu werandą. Dach pokryty został dachówką. Od zachodniej strony dworu znajduje się skierowana w stronę południową przybudówka mieszkalna. Park ma kształt wieloboku nieregularnego (Kujawa, 1983).

- Pałac w Roszkowie – zbudowany został w 1844 roku w stylu neoklasycystycznym. Pałac jednopiętrowy zwrócony jest frontem na zachód, murowany, wysoko podpiwniczony, na planie zbliżonym do prostokąta. Pałac stanowi centralny budynek parku krajobrazowego, którego powierzchnia wynosi

9,2ha. W parku znajduje się gęsta sieć dróg i alejek, główna prowadzi aleją kasztanową do pałacu, przed którym rozwidła się i tworzy kolisty podjazd (Malinowski, 1983). Został rozbudowany po 1860 roku o część piętrową zwieńczoną tarasem.

- Zespół pałacowy w Rościnnie – park krajobrazowy o kształcie nieregularnym i powierzchni 13,73 ha. Na terenie parku znajduje się neoklasycystyczny pałac, wybudowany w połowie XIX wieku. Pałac jest murowany, jednopiętrowy, pokryty płaskim dachem i krenelażem nad głównymi wejściami od frontu i elewacji ogrodowej. Pałac i park są własnością Archidiecezji Gnieźnieńskiej, a pałac wykorzy-

stywany jest do prowadzenia zajęć rekolekcyjnych (Kujawa, 1985). W ostatnich latach pałac jest systematycznie remontowany, w parku czynione są prace porządkowe.

5.2. Stan zachowania najważniejszych zabytków Gminy Skoki

Stan zachowania najważniejszych zabytków na terenie Gminy Skoki przedstawia poniższa Tabela.

Tabela 3 Stan zachowania najważniejszych zabytków na terenie Gminy Skoki

Miejscowość	Obiekt	Stan zachowania 2004	Stan zachowania 2009
Chociszewo	Park	3	
Glinno	Dwór	3	
	PARK	2	
Jabłkowo	Kościół p.w. św. Michała arch.	3	
	DWÓR	3	
	OFICYNA	3	
	RUINY LODOWNI	1	
	BRAMA WJAZDOWA	4	
	PARK	2	4
Jagniewice	Dwór	2	
	PARK	2	
Lechlin	Kościół p.w. św. Stanisława bpa	4	
	DWÓR	3	5
	PARK	4	5
Pawłowo Skockie	Dwór	2	
	PARK	1	
Pomarzanki	Park	1	
Rejowiec	Kościół p.w. Serca pana Jezusa	4	
Raczkowo	Kościół p.w. Wszystkich świętych	3	
Roszkowo	Dwór	2	
Stawiany	DWÓR	3	2
	PARK	2	
Rościnnno	Spichlerz	4	
	DWÓR	5	
	PARK	3	4
Skoki	Park	4	
	KOŚCIÓŁ p.w. św. Mikołaja Bpa	3	4
	KOŚCIÓŁ poewangelicki p.w. śś. Piotra i Pawła	3	4
	DWÓR	5	

Źródło: Raport o stanie zabytków w Gminie Skoki wraz z aktualizacją w2009 roku

LEGENDA: 1. Bardzo zły; 2. Zły; 3. Dostateczny; 4. Dobry; 5. Bardzo dobry;

5.3. Stan zachowania i opis ważniejszych zabytków archeologicznych

Na terenie Gminy Skoki znajdują się liczne stanowiska archeologiczne. Stanowią one ciekawe źródło informacji na temat pradziejów tej strefy Wielkopolski.

Liczne osady i cmentarzyska, gdzie dominuje osadnictwo kultur neolitycznych, epoki brązu oraz z okresu wpływów rzymskich stanowią doskonały materiał poznawczy. Na szczególną uwagę zasługują zaproponowane do wpisu do rejestru zabytków w Raporcie o stanie zabytków w Gminie Skoki grodziska wczesnośredniowieczne w Jabłkowie i Pomorzankach, osady neolityczne w Wysokiej, Sławicy, Szczodrochwie, Potrzezanowie (stan.8), Grzybowie. Interesujące osady wielokulturowe skupiające osad-

nictwo pradziejowe poprzez mezolit, neolit, epokę brązu, okres wpływów rzymskich po wczesne średniowiecze należą do cmentarzysk ludności kultury pomorskiej, znajdują się w Stawianach, Rościnnie, Kakulinie; Do najciekawszych cmentarzysk ludności kultury pomorskiej możemy zaliczyć te zlokalizowane w Jagniewicach i w Brzeźnie. Do szczegółowego rozpoznania niezbędne jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji materiału archeologicznego

na powierzchni, a także sprecyzowanie zasięgu stanowisk. Konieczne jest w tym celu wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych. Na terenie Gminy Skoki znajduje się pięć stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 4 Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Obszar AZP	Obiekt	Stan zachowania
Brzeźno, stan.1	47-29/4	grodzisko	5
Glinno, stan.1	47-31/1	Grodzisko	5
Jabłkowo, stan.1	47-31/46	Cmentarzysko	4
Sławica, stan.1	48-29/127	Cmentarzysko	4
Stawiany, stan.1	48-30/95	osada	4

Źródło: Raport o stanie zabytków w Gminie Skoki

Legenda

5 – wymagają zabezpieczenia i uzupełnienia w rzeźbie

4 – wymagają badań sondażowych w celu ustalenia stanu zachowania substancji zabytkowej

Zagrożenie dla wszystkich stanowisk archeologicznych stanowią nielegalne poszukiwania z wykrywaczami metalu. Zaleca się by stanowiska były kontrolowane raz w roku. Inwestor realizujący przedsięwzięcie związane z pracami ziemnymi na obszarach objętych strefą ochronną dla stanowisk archeologicznych, może zostać zobowiązany do przeprowadzenia wyprzedzających inwestycję prac wykopaliskowych.

Należy podkreślić fakt, że bardzo istotne przy tworzeniu mpzp jest uwzględnianie zapisów dotyczących ochrony zabytków i stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie Gminy. Należy wprowadzać zapisy dotyczące respektowania wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych przy sporządzaniu

dokumentów planistycznych a także wprowadzić zapis zapewniający prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych tj. historycznej zabudowy miasta, układów ruralistycznych, założeń pałacowo-parkowych, zabytkowych cmentarzy, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków: „Prace inwestycyjne, w tym związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZP, który określi warunki realizacji inwestycji.”

5.4. Zabytkowe cmentarze

Na terenie Gminy Skoki znajdują się 24 cmentarze. Większość z nich to nieczynne cmentarze poewangelickie oraz jeden żydowski oraz cztery czynne cmentarze rzymskokatolickie. Na terenie Gminy nie ma cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 5 Zabytkowe cmentarze znajdujące się na terenie Gminy Skoki

Lp.	Miejscowość	Wyznanie	Sposób użytkowania cmentarza	Właściciel	Nr działki	Powierzchnia działki
1.	Bliżyce	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	88	0,18
2.	Brzeźno	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	26	0,09
3.	Budziszewice	Poewangelicki	Nieczynny	Skarb Państwa ALP	9115/1	0,45
4.	Glinno	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	34	0,12
5.	Grzybowice	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	63	0,39
6.	Grzybowo	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	116	0,15
7.	Kakulin	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	105	0,42
8.	Kuszewo	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	174	0,20
9.	Lechlin	Rzymskokatolicki	Czynny	Parafia pw Św. Stanisława w Lechlinie	168	0,40
10.	Niedźwiedziny	Poewangelicki	Nieczynny	Skarb Państwa	97	0,23

11.	Niedźwiedziny	Poewangelicki	Nieczynny	Skarb Państwa	25	0,15
12.	Potrzeznowo	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	272	0,25
13.	Potrzeznowo	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	50	0,11
14.	Potrzeznowo	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	138	0,26
15.	Raczkowo	Rzymskokatolicki	Czynny	Parafia pw. Wszystkich świętych w Raczkowie	20	0,83
16.	Rejowiec	Rzymskokatolicki	Czynny	Parafia p.w. NS Pana Jezusa w rejewcu	176/1, 177/1	0,25; 0,50
17.	Rościnnno	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	30	0,35
18.	Rościnnno	Poewangelicki	Nieczynny	Skarb Państwa ALP	9219/2	0,08
19.	Skoki ul. Antoniewska	Żydowski	Nieczynny	Związek żydowski	1001	0,69
20.	Skoki ul. Rościńska	Rzymskokatolicki	Czynny	Parafia pw. Św. Mikołaja w Skokach	109/1	1,14
21.	Wysoka	Poewangelicki	Nieczynny	Gmina Skoki	47	0,21
22.	Lechlinek,	Poewangelicki	Nieczynny	Skarb Państwa ALP Nadleśnictwo Durowo	9213/3	b.d.
23.	Szczodrochowo	Poewangelicki	Nieczynny	Skarb Państwa ALP Nadleśnictwo Durowo	9198/4	0,35
24.	Łosiniec	Poewangelicki	Nieczynny	SP Wspólnota Wsi obok	84	0,22

Źródło: dokumenty Miasta i Gminy Skoki

Rysunek 5 Mapa przedstawiająca lokalizację cmentarzy na terenie Gminy Skoki.

5.5. Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z dokumentów gminnych

5.5.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki (tekst ujednolicony)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki zostało przyjęte Uchwałą L/305/98 Rady Miejskiej Gminy w Skokach z dnia 16 czerwca 1998. Celem Studium jest rozpoznanie wartości środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz społeczno - gospodarczego jako wartości materialnej, ocena stanu tych wartości, a także określenie warunków dalszego funkcjonowania oraz wyznaczenie kierunków rozwoju jakościowego i przestrzennego Gminy. W rozdziale 1 zatytułowanym „Środowisko przyrodnicze i kulturowe” został opisany rys historyczny Gminy, a także umieszczono Gminną ewidencję zabytków. W części C „Kierunki rozwoju – synteza” zostały określone kierunki w zakresie ochrony środowiska kulturowego:

a) wszelka działalność inwestycyjna, przebudowa,

remonty, modernizacje, rozbudowy, rozbiórki obiektów ujętych w wykazie, prace związane z zakłóceniem osi układów urbanistycznych, prace ziemne na obszarach objętych eksploracją archeologiczną, należy każdorazowo zgłaszać do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

b) na terenie miasta Skoki, w jego centralnej, najstarszej części, należy respektować zasady ochrony historycznego układu urbanistycznego, a wszelka działalność inwestycyjna na tym terenie musi być podporządkowana regułom, każdorazowo uzgadnianym z PKZ Poznań,

c) w zakresie zabezpieczenia śladów przeszłości historycznej regionu, kultury i państwowości polskiej, wszelkie ślady osadnictwa oraz miejsca występowania materiału archeologicznego, także miejsca hipotetyczne będą chronione przez przyjmowanie ustaleń w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych, gwarantujących ich ochronę i dostępność dla eksploracji naukowej.

W części D Studium (tekst ujednolicony) znajduje się Zakres zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki, na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Gminy Skoki Nr XXXIX/243/2005 z dnia 17.11.2005 r. Zgodnie z uchwalonymi zmianami znalazły się następujące zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego: Tereny zmian oznaczonych na rysunku zmiany studium symbolami PG1, PG2, PG3: na terenie wsi Rejowiec i Niedźwiedziny znajdują się rozproszone, zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, będące pod ochroną konserwatorską. W związku z powyższym istnieje konieczność przeprowadzenia przez inwestora badań powierzchniowo sondażo-

wych, które wyniki dadzą pełen obraz kolizji z ewentualnymi stanowiskami archeologicznymi na obszarze inwestycji,

Tereny zmian oznaczone na rysunku zmiany studium symbolami 1MN/U, 2MN/U, 3MN/U: na terenie wsi Rejowiec i Niedźwiedziny znajdują się rozproszone, zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, będące pod ochroną konserwatorską,

W obowiązujących mpzp Gminy Skoki znajdują się zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, poniższa Tabela przedstawia wykaz uchwalonych po 1995 roku mpzp obowiązujących po 31.12.2003 r.

Tabela 6 Obowiązujące mpzp w Gminie Skoki

Lp.	Uchwała zatwierdzająca	Ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym	Zapis dotyczący dziedzictwa kulturowego
1.	Uchwała nr L/307/98 z dnia 16.06.1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów letniskowych i mieszkaniowych we wsi Sławica	Dziennik Urzędowy Województwa Poznańskiego nr 17 z dnia 3.08.1998 r. poz. 231	Brak publikacji
2.	Uchwała nr L/306/98 z dnia 16.06.1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki we wsi Pawłowo Skockie dla części działki nr 12	Dziennik Urzędowy Województwa Poznańskiego nr 21 z dnia 25.08.1998 r. poz. 274	Brak publikacji
3.	Uchwała nr VI/36/99 z dnia 10.02.1999 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki we wsi Potrzeznowo- działki nr ewid. 454/4,454/5 454/10,454/11,454/14 oraz 454/16	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 14 z dnia 31.03.1999 r. poz. Nr 239	Brak publikacji
4.	Uchwała nr XX/151/2000 z dnia 28.02.2002 r. w sprawie zmiany planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w obrębie wsi Potrzeznowo	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego Nr 26 z dnia 25.04.2000 r. poz. Nr 281	Brak publikacji
5.	Uchwała nr VIII/43/99 z dnia 15.03.1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania terenu działek 71/2 i 73/2 w Niedźwiedzinach z jednoczesną zmianą planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części objętej opracowaniem miejscowego planu	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 20 z dnia 23.04.1999 r. poz. Nr 419	Brak publikacji
6.	Uchwała nr XXIV/202/2002 z dnia 27.09.2002 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki we wsi Potrzeznowo dla działki nr 695/2	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego Nr 134 z dnia 31.10.2001 poz. Nr 2617	Brak zapisu
7.	Uchwała nr XXI/165/2000 z dnia 12.04.2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Rościnnie -działka nr 161/1	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego Nr 33 z dnia 23.05.2000 poz. Nr 393	Brak publikacji
9.	Uchwała nr XXXVI/339/2002 z dn. 26.06.2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Skoki obejmującego część działki o nr ewid. 72/4	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 100 z dnia 24.07.2002r. poz. nr 2499	Brak zapisu

10.	Uchwała nr XXXVI/340/2002 z dnia 26.06.2002 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki na obszarze części wsi Niedźwiedziny i części wsi Rejowiec	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 96 z dnia 12.07.2002 r. poz. 2379	Brak zapisu
11.	Uchwała nr XXXII/300//2001 z dnia 22.11.2001 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 30 z dnia 28.02.2003 r. poz. 551	Brak zapisu
12.	Uchwała nr V/32/2003 z dnia 29.01.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki we wsi Potrzeznowo	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 337 dnia 11.03. 2003 r. poz. 720	§5 ust. 3) Dla wszelkich prac ziemnych istnieje konieczność zlecenia stałego nadzoru archeologiczno-konserwatorskiego nad całością prac ziemnych wraz z ratowniczymi badaniami wykopaliskowymi w miejscu odkrycia reliktyw archeologicznych.
13.	Uchwała nr V/33/2003 z dnia 29.01.2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki we wsi Grzybowo	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 37 z dnia 11.03.2003 r. poz. 721	§6 ust. 6 pkt 4) ze względu na możliwość występowania stanowisk archeologicznych, istnieje konieczność zgłoszenia do właściwego organu ochrony zabytków rozpoczęcia prac budowlanych, 5) w razie przypadkowego odkrycia obiektów archeologicznych, znalezisko należy zabezpieczyć i zgłosić ten fakt do właściwego organu ochrony zabytków.
14.	Uchwała nr XXXVII/237/2005 z dnia 14.09.2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki na obszarze części wsi Rejowiec i Szczodrochowo	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 151 z dnia 26.10.2005 r. poz. 4139	ROZDZIAŁ VI Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej §14 na terenie przeznaczonym do eksploatacji kruszywa, w trakcie prowadzenia prac wydobywczych, należy zwrócić uwagę na znaleziska wskazujące nie zinwentaryzowane stanowiska archeologiczne, które podlegają ochronie konserwatorskiej (art. 6

			ust.1 pkt 3a , art. 145 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Dz. U Nr 162 poz. 1568). Przed przystąpieniem robót ziemnych należy rozpoznać archeologicznie teren inwestycji przeprowadzając badania powierzchniowo-sondazowe. W przypadku odkrycia znaleziska, podczas eksploatacji kruszywa, należy skontaktować się z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
15	Uchwała nr XXXVI/218/2005 z dnia 16.06.2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacji indywidualnej we wsi Grzybowo	Dz. Urzędowy Woj. Wlkp. Nr 123 poz. 3349 z dnia 16.08.2005 r.	§7 Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Na terenie objętym planem znajdują się zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, będące pod opieką konserwatorską; wszelkie roboty ziemne prowadzone na obszarze planu oraz zakres badań archeologicznych wymagają powiadomienia i uzgodnienia z właściwym organem ochrony zabytków.
16	Uchwała nr XI/89/2007 z dnia 27.09.2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części wsi Rościnnno – działki	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 172 z dnia 29.11.2007 r. poz. 3770	ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej §14. 1. Na terenie objętym planem występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, będące pod ochroną konserwatorską w myśl ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami). 2. Dla ochrony archeologicznego

			dziedzictwa kulturowego, ustala się obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu inwestycji związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu a wymagających prac ziemnych, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych.
17	Uchwała nr XI/85/2007 z dnia 27.09.2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części wsi Rejowiec – działka nr 119	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 172 z dnia 29.11.2007 r. poz. 3766	ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej § 15 Na obszarze objętym planem mogą znajdować się stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską (art. 145, art. 6 ust. 1, pkt 3a ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r., Dz.U. Nr 162, poz. 1568); w związku z tym ustala się obowiązek, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.
18	Uchwała nr XI/86/2007 z dnia 27.09.2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części wsi Rejowiec – działki nr 5, 6, 7/2, i 118	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 172 z dnia 29.11.2007 r. poz. 3767	ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej § 17.1. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się w obrębie szerokopłaszczyznowego zadania inwestycyjnego,

			<p>obowiązek przeprowadzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych, - ratowniczych badań wykopaliskowych wyprzedzających inwestycje na wytypowanych stanowiskach archeologicznych, - badań archeologicznych na nowych obiektach archeologicznych, - stałego nadzoru archeologicznego podczas odhumusowania terenu. <p>2. Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione pozwoleniem Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.</p>
19	<p>Uchwała nr XI/87/2007 z dnia 27.09.2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części wsi Rejowiec – działki nr 163/1, 165/1, 157/1, 158 i 159</p>	<p>Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 172 z dnia 29.11.2007 r. poz. 3768</p>	<p>ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej § 17. 1. i 2. – tekst jak powyżej</p>
20	<p>Uchwała nr XI/88/2007 z dnia 27.09.2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części wsi Niedźwiedziny – działka nr 70/1</p>	<p>Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 172 z dnia 29.11.2007 r. poz. 3769</p>	<p>ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej § 17. 1. i 2. – tekst jak powyżej</p>
21	<p>Uchwała nr XVI/114/2008 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 21.02.2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części miasta Skoki - działki nr 33/3, 163/2 i 163/3</p>	<p>Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 77 z dnia 13.05.2008 r. poz. 1483</p>	<p>ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej § 11. 1 Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się obowiązek prowadzenia badań archeologicznych podczas inwestycji związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem przedmiotowego terenu, a</p>

			wymagających prac ziemnych 2. Wszystkie prace archeologiczne muszą być uzgodnione z wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.
22	Uchwała nr XXIII/153/2008 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 25.09.2008 r. w sprawie uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki w części wsi Potrzezanowo obejmujący działkę nr ewid. 335/2 z przeznaczeniem na tereny rekreacji indywidualnej	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego nr 195 z dnia 18.11.2008 r. poz. 3234	§ 8 Ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków: Z uwagi na położenie obszaru opracowania w strefie występowania stanowisk archeologicznych i dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego inwestor jest zobowiązany do prowadzenia badań archeologicznych podczas inwestycji związanych z zagospodarowaniem i zabudowaniem terenu, a wymagających prac ziemnych. Zakres badań archeologicznych, obowiązujący inwestora, winien być ustalony z Wydziałem Archeologicznym Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Źródło: dokumenty Miasta i Gminy Skoki

5.6. Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z dokumentów gminnych

5.6.1. Plan Inwestycyjny (Załącznik nr 5 do Uchwały nr XXVI/175/2008 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie budżetu na rok 2009)

W Załączniku nr 5 do Uchwały nr XXVI/175/2008 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie budżetu na rok 2009 opubliko-

wano limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne przewidziane do realizacji w latach 2009-2011. Załącznik zawiera wszystkie inwestycje planowane na najbliższe lata, których realizacja może wywierać wpływ na zabytki Gminy Skoki.

Na terenie Gminy zaplanowano liczne inwestycje związane z budową dróg gminnych a także budową kanalizacji i budynków.

Tabela 7 Inwestycje zrealizowane i planowane do realizacji na terenie Gminy Skoki

Zadanie	Okres realizacji
Transport i łączność	
Budowa nawierzchni drogi gminnej w Roszkówku	2007-2010
Budowa nawierzchni drogi gminnej w Potrzezanowie ul. Włókna	2007-2009
Budowa ulic osiedla Topolowa w Skokach (ul. Akacyjowa, Kasztanowa, Klonowa, Lipowa, Brzozowa i Sosnowa)	2008-2010
Budowa nawierzchni drogi do Brzeźna	2007-2009

Budowa nawierzchni drogi gminnej relacji Potrzeznowo-Budziszewko, gm. Skoki	2007-2009
Budowa nawierzchni drogi gminnej w Potrzeznowie ul. Smolarki II i III etap	2010
Budowa nawierzchni drogi gminnej w Budziszewicach – I etap podbudowa	2008-2010
Budowa chodnika w Roszkowie	2008-2009
Wykonanie podbudowy drogi gminnej w Chociszewie	2009
Wykonanie podbudowy drogi do nowego osiedla w Sławie Wlkp.	2009
Budowa ulicy Dworcowej w Skokach	2009-2011
Gospodarka mieszkaniowa	
Budowa dwóch budynków mieszkalnych z ośmioma lokalami socjalnymi w Skokach	2008-2010
Oświata i wychowanie	
Rozbudowa Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Skokach	2008-2010
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	
Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic etap II	2009
Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka	2005-2009
Budowa centrum targowo-parkingowego w Skokach	2007-2010

Źródło: Opracowanie własne wg Załącznika nr 5 do Uchwały nr XXVI/175?2008 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie budżetu na rok 2009

Zaplanowane inwestycje drogowe i kanalizacyjne mogą stanowić zagrożenie dla licznych zabytków archeologicznych znajdujących się na terenie Gminy Skoki. Dlatego ważne jest by uwzględniać strefy ochrony stanowisk archeologicznych na dokumentach planistycznych i graficznych Gminy, a także na dokumentacji towarzyszącej realizacji konkretnych inwestycji ziemnych.

5.6.2. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Skoki na lata 2004-2006 z perspektywą do 2013

W Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Skoki podkreślono w rozdziale III aktualną sytuację społeczno gospodarczą w Mieście i Gminie Skoki, w podrozdziale Obiekty dziedzictwa kulturowego znaczenie zabytków na terenie gminy. Zostały wymienione ważniejsze zabytki m.in. zespół kościoła parafialnego p. w. św. Mikołaja, kościół poewangelicki św. Piotra i Pawła. Zwrócono także uwagę na znajdujące się w poszczególnych wsiach gminy zabytki, do których należą obiekty sakralne lub ich wyposażenie, cmentarze z grobowcami lub płytami nagrobnymi, pojedyncze zagrody lub ich części – stodoły, spichrze, budynki mieszkalne.

5.6.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Skoki (2000)

W Strategii zostały określone cele strategiczne. Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego została zakwalifikowana do Celu strategicznego nr 5 – Ziemia Skocka dobrze promowana, bezpieczna i zadbane. Cel operacyjny, Piękna Ziemia Skocka zakłada, że Skoki i okoliczne wioski cechują się bardzo atrakcyjnym krajobrazem, bogatym środowiskiem, licznymi zabytkami kultury materialnej dlatego konieczne są stałe działania mające na celu utrzymanie terenów prywatnych i miejsc publicznych w odpowiednim porządku. W niniejszym celu operacyjnym zostały wyznaczone do realizacji następujące zadania

na lata 2000-2015:

1. Konkursy „Piękna nasza Gmina”,
2. Edukacja ekologiczna społeczeństwa,
3. Nowe nasadzenia i odbudowa śródpolnych rezerwiz.

5.6.4. Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Skoki na lata 2005-2012

W Programie Ochrony Środowiska wspomniano o parkach zabytkowych w punkcie „Zieleń urządzona i zadrzewienia śródpolne”. Jednym z przedsięwzięć ujętych w harmonogramie realizacji jest ochrona konserwatorska, renowacja terenów zielonych, w szczególności zabytkowych parków, które będzie realizowane w latach 2005-2012.

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Gmina Skoki charakteryzuje się dużą ilością pięknych zabytków, które w połączeniu z otaczającym krajobrazem stanowią doskonałą bazę do rozwoju turystyki na terenie gminy. Zabytki stanowią zaplecze edukacyjne dla młodzieży lokalnej.

6.1. Cele operacyjne i zadania Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Skoki

6.1.1. Stworzenie Gminnej ewidencji zabytków

6.1.1.1. Wyłonienie wykonawcy odpowiedzialnego za wykonanie Gminnej ewidencji zabytków;

6.1.1.2. Weryfikacja istniejącej ewidencji zabytków;

6.1.1.3. Zewidencjonowanie zabytków nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy, zakwalifikowanie obiektów przeznaczonych do wpisu do Gminnej ewidencji zabytków;

6.1.1.4. Weryfikacja i inwentaryzacja zabytkowych cmentarzy w celu wpisania ich do gminnej ewidencji zabytków

6.1.1.5. Utworzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości w postaci kart adresowych zabytków nieruchomości;

6.1.1.6. Stworzenie Gminnej ewidencji zabytków archeologicznych w postaci kart stanowiska archeologicznego;

6.1.2. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy

6.1.2.1. Stworzenie broszury informacyjnej na temat zabytków Gminy Skoki, z uwzględnieniem przebiegającego przez teren Gminy „Szlaku kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka” i Cysterskiego Szlaku Rowerowego w Północnej Wielkopolsce;

6.1.2.2. Oznakowanie w terenie obiektów zabytkowych, a także ustawienie znaków informujących o lokalizacji takiego zabytku;

6.1.2.3. Umieszczenie na stronie Internetowej „Programu opieki nad zabytkami Gminy Skoki” i mapy obszarów ochrony archeologicznej;

6.1.2.4. Umieszczenie na stronie internetowej zakładki poświęconej ochronie zabytków Gminy Skoki;

6.1.3. Edukacja z zakresu dziedzictwa kulturowego gminy

6.1.3.1. Edukacja dzieci i młodzieży szkolnej

- Zajęcia z tematyki historii regionu, w ramach ścieżki regionalnej dotyczącej dziedzictwa kulturowego Gminy Skoki;

- Organizowanie na terenie gminy międzyszkolnego konkursu z zakresu wiedzy o „Dziedzictwie Kulturowym Regionu”, towarzyszącego jednej z imprez cyklicznych odbywających się w Gminie (np. „Dni Miasta i Gminy Skoków”);

- Organizowanie zajęć plenerowych z zakresu wiedzy o zabytkach regionu (zajęcia plastyczne, polonistyczne, historyczne);

6.1.3.2. Edukacja mieszkańców z zakresu dziedzictwa kulturowego regionu

- cykl artykułów na temat zabytków lokalnej prasy „Wiadomości Skockie”;

- Organizowanie gminnych wycieczek i rajdów rowerowych, pikników pn. „Poznajemy zabytki naszego regionu”;

6.1.4. Działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków Gminy Skoki (remonty, renowacje, wpisy do rejestru zabytków)

6.1.4.1. Wspieranie działań Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w zakresie wpisania do rejestru zabytków obiektów zaproponowanych w „Raporcie o stanie zabytków w Gminie Skoki”

- Zabytków nieruchomych

- Roszkowo – park;

- Potrzeznowo – dwór;

- Potrzeznowo – park, dwór ;

- Stanowisk archeologicznych

- Rejowiec, stan. 2, ob. 48-30/2;

- Wysoka, stan. 3, ob. 48-20/10;

- Wysoka stan. 19, ob. 48-30/32;

- Niedźwiedziny stan. 13, ob. 48-30/116;

- Sławica stan. 10, ob. 48-29/136;

- Stawiany stan. 61, ob. 48-30/108;

- Niedźwiedziny stan. 15, ob. 48-30/118;

- Niedźwiedziny stan. 16, ob. 48-30/119;

- Jagniewice stan. 15, ob. 48-31/11;

- Wysoka, stan 24, ob. 48-31/11;

- Wysoka, stan. 25, ob. 48-31/12;

- Wysoka stan. 26, ob. 48-31/13;

- Wysoka, stan. 28, ob. 48-31/15;

- Szczodrochowo, stan. 13, ob.47-29/1;

- Brzeźno, stan. 2, ob. 47-29/5;

- Potrzeznowo, stan. 3, ob.47-29/79;

- Potrzeznowo, stan. 5, ob.47-29/81;

- Potrzeznowo, stan 8, ob.47-29/85;

- Rościnnos stan. 7, ob.47-29/229;

- Skoki stan. 7, ob. 47-29/234;

- Rościnnos stan. 5, ob.47-30/1;

- Skoki stan. 1, ob.47-30/12;

- Skoki stan. 2, ob. 47-30/13;

- Skoki stan. 4 ob. 47-30/15;

- Skoki stan. 33 ob.47-30/32;

- Jagniewice stan. 6, ob.47-31/18;

- Raczkowo stan. 4, ob. 47-31/28;

- Jabłkowo stan. 2, ob.47-31/47;

- Pomorzanki stan. 1, ob.47-31/103;

- Pomorzanki stan. 13, ob.47-31/115;

- Grzybowo stan. 22, ob. 46-29/22;

- Rościnnos, stan. 40, ob.46-29/80;

- Lechlin, stan. 12, ob. 46-29/108;

- Lechlin, stan. 18, ob. 46-29/114;

- Kakulin, stan. 17, ob. 56-31/275;

- Kakulin, stan. 19, ob. 56-31/277;

- Lesiniec, stan. 21, ob. 45-30/21;

- Kakulin, stan 13, ob. 56-31/271;

- Kakulin, stan. 18, ob. 56-31/276;

- Potrzeznowo, stan. 85, ob.47-29/162;

6.1.4.2. Podjęcie działań na rzecz renowacji i odnowy cennych zabytków będących własnością Gminy;

6.1.4.3. Zabezpieczenie i kontrola zabytków przed zniszczeniami spowodowanymi włamaniami, pożarami, czynna opieka nad zabytkami będącymi własnością Gminy;

6.1.5. Opieka nad zabytkowymi cmentarzami znajdującymi się na terenie Gminy Skoki

6.1.5.1. Prace porządkowe na terenie nieoczyszczonych do tej pory zabytkowych cmentarzy znajdujących się na terenie Gminy Skoki,

6.1.5.2. Oznakowanie zabytkowych cmentarzy poprzez tablice informacyjne;

6.1.5.3. Weryfikacja w terenie i podjęcie działań w celu wpisania najcenniejszych cmentarzy do rejestru i ewidencji zabytków;

6.1.6. Ujęcie zapisów dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami w gminnych planach i programach

6.1.6.1. Przy uchwalaniu dokumentów i programów (lub ich aktualizacji) dla Gminy Skoki umieszczenie zapisów dotyczących ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego w zaproponowanych zadaniach i celach niniejszych opracowań;

6.1.6.2. Zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem stref ochrony stanowisk archeologicznych w treści uchwalonych mpzp lub aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki, a także w uchwalanych dokumentach i programach (lub ich aktualizacjach) dla Gminy Skoki (np. „prace inwestycyjne, w ty ziemne związane z budow-

nictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji inwestycji”);

7. Monitoring działania Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Skoki

Zgodnie z Art. 87. ust.5 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, co 2 lata powinno być tworzone sprawozdanie z

Programu, które należy przedstawić na sesji Rady Gminy. Co 4 lata zgodnie z zapisami ww. ustawy, program opieki nad zabytkami powinien zostać zaktualizowany i na nowo przyjęty uchwałą Rady Gminy.

Określenie mierników realizacji zadań wyznaczonych w ramach sześciu przyjętych celów operacyjnych Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Skoki mają posłużyć jako ocena założonych działań i skontrolować ich wykonanie.

7.1. Stworzenie gminnej ewidencji zabytków

- Określenie wykonawcy na wykonanie gminnej ewidencji zabytków;

- Sprawdzenie i naniesienie zmian na istniejąca ewidencję zabytków;

- Ilość zabytków nieruchomych przeznaczonych do wpisu do tworzonej gminnej ewidencji zabytków;

- Ilość zabytkowych cmentarzy przeznaczonych do wpisu do tworzonej gminnej ewidencji zabytków;

- Ilość kart adresowych zabytków nieruchomych, które stworzą gminną ewidencję zabytków ;

- Gminna ewidencja zabytków archeologicznych – ilość kart zespołu stanowisk archeologicznych;

7.2. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy

- Zlecenie wykonania ulotki informacyjnej oraz ilość wydrukowanych broszur

- Ilość oznakowanych obiektów zabytkowych oraz znaków informacyjnych

- Zakładka na stronie Internetowej pod którą można pobrać w formacie pdf Gminny program opieki nad zabytkami

- Zakładka dotycząca zabytków Gminy Skoki na stronie Internetowej

7.3. Edukacja z zakresu dziedzictwa kulturowego gminy

- Ilość zajęć z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego w szkole:

- Opracowanie przez nauczycieli ścieżki regionalnej dotyczącej dziedzictwa kulturowego Gminy Skoki,

- Ilość dzieci nagrodzonych w międzyszkolnym konkursie „Dziedzictwo kulturowe regionu”,

- Zdjęcia i sprawozdanie z zajęć prowadzonych w szkole na temat zabytków znajdujących się na terenie Gminy Skoki.

- Edukacja mieszkańców gminy:

- Ilość wydrukowanych artykułów w lokalnej prasie i na stronie Internetowej dotyczących zabytków i dziedzictwa kulturowego gminy,

- Ilość zorganizowanych rajdów (zdjęcia, informacje na stronie z takich wyjazdów).

7.4. Działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków Gminy Skoki (remonty, renowacje, wpisy do rejestru zabytków)

- Ilość zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków,

- Liczba odnowionych i odrestaurowanych zabytków,

- Sprawozdania z opieki nad zabytkami będącymi własnością gminy,

7.5. Opieka nad zabytkowymi cmentarzami znajdującymi się na terenie Gminy Skoki

- Liczba uporządkowanych zabytkowych cmentarzy znajdujących się na terenie Gminy Skoki

- Ilość zamontowanych tablic informacyjnych

- Ilość cmentarzy wpisanych do ewidencji zabytków i zaproponowanych do wpisania do rejestru zabytków

7.6. Ujęcie zapisów dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami w gminnych planach i programach

- Zapisy dotyczące ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego w dokumentach i opracowaniach gminnych;

- Zapisy dotyczące dziedzictwa kulturowego i ochrony stanowisk archeologicznych w mpzp i aktualizacji studium i kierunków zagospodarowania Gminy Skoki;

8. Zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

8.1. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 (WRPO) obejmuje okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2013 r. Zakłada on zmniejszenie dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych pomiędzy Wielkopolską, a pozostałymi regionami Unii Europejskiej. Działania realizowane w ramach WRPO finansowane będą przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz przez środki krajowe – publiczne i prywatne.

W ramach Priorytetu VI Turystyka i środowisko kulturowe dofinansowane zostaną projekty mające na celu wzrost znaczenia turystyki w rozwoju regionu, inwestycje w instytucje kultury, a także zachowanie dziedzictwa kultury. O dofinansowanie mogą starać się m.in. jednostki samorządu terytorialnego oraz ich stowarzyszenia. W ramach Priorytetu VI będą realizowane zadania:

6.1. Infrastruktura na terenach turystycznych;

6.2. Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego;

Cel główny:

- Wykorzystanie środowiska przyrodniczego i kulturowego dla zwiększenia atrakcyjności

Regionu;

Cel główny osiągnąć będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- Wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu;

- Wzrost udziału kultury w życiu mieszkańców;

8.2. Fundusz kościelny

Środki pochodzące z Funduszu kościelnego mogą

zostać przeznaczone na remonty i konserwację obiektów sakralnych o wartości zabytkowej.

Dotacje z Funduszu Kościelnego są udzielane wyłącznie na remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt (w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej itp.).

Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże) ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

8.3. Program operacyjny „Rozwój inicjatyw lokalnych”

Celem programu jest wspieranie niskobudżetowych projektów kulturalnych.: W ramach programu wspierane są wszystkie niskobudżetowe zadania (tj. takie, w których maksymalna wnioskowana dotacja z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynosi maksymalnie 25.000 PLN). Do inicjatyw finansowanych w ramach Programu mogą należeć:

- Upowszechniania kultury (np. lokalne projekty animacyjne, imprezy i sezony artystyczne);
- Edukacji kulturalnej (np. warsztaty artystyczne, projekty edukacyjne, konkursy, plenery artystyczne, zajęcia terapeutyczne i resocjalizacyjne wykorzystujące techniki pracy kulturalnej);
- Promocji twórczości (np. wystawy, przeglądy, festiwale, koncerty, spotkania ze sztuką itp.);
- Ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

W ramach programu dofinansowane są zadania, które:

- Odbývają się na terenie RP,
- Realizowane są w ramach roku kalendarzowego,
- Refundowane mogą być jedynie koszty poniesione w roku kalendarzowym na który ogłoszony został program;

O dofinansowanie mogą się ubiegać:

- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Państwowe i samorządowe instytucje kultury i instytucje filmowe;
- Archiwa państwowe;
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Publiczne i niepubliczne szkoły artystyczne I i II stopnia oraz uczelnie artystyczne;
- Państwowe i niepaństwowe szkoły wyższe;
- Podmioty gospodarcze niezaliczane do sektora finansów publicznych;
- Organizacje pozarządowe.

W ramach Programu nie mogą być finansowane zadania związane z: wydawnictwami książkowymi, czasopismami (oprócz druków ulotnych, które nie wymagają ISBN, ISSN), zakupem nowości bibliotecznych, realizacją projektów współfinansowanych z funduszy europejskich, promocją polskiej kultury za granicą oraz organizacją wydarzeń literackich, zakup środków trwałych (także kosztujących poniżej 3500 PLN), oraz prace budowlano-inwestycyjne.

8.4. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków

Na podstawie złożonych wniosków przez posiadaczy lub użytkowników zabytków Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków przyznaje każdego roku dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach ruchomych i nieruchomych. Dotacje mogą być przyznawane tylko na zabytki posiadające indywidualny wpis do rejestru zabytków. Dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach może obejmować tylko nakłady konieczne na prace określone w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.). Informacje szczegółowe dostępne są na stronie Internetowej: <http://wosoz.bip-i.pl/public>

Harmonogram zadań realizowanych w ramach gminnego programu opieki nad zabytkami

Tabela 8 Harmonogram realizacji zadań gminnego programu opieki nad zabytkami

Zadanie	Koszty	Źródło finansowania	Wykonawca	Termin realizacji	Wskaźnik realizacji
Cel operacyjny: 6.1 Stworzenie gminnej ewidencji zabytków					
6.1.1.1. Wyłonienie wykonawcy odpowiedzialnego za wykonanie gminnej ewidencji zabytków	Koszty adm.	Środki własne UMIG	UMIG	2010	Określenie wykonawcy na wykonanie Gminnej ewidencji zabytków
6.1.1.2. Weryfikacja istniejącej ewidencji zabytków	Koszty w ramach projektu			2010-2011	Sprawdzenie i naniesienie zmian na istniejąca ewidencję zabytków
6.1.1.3. Zewidencjonowanie zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie gminy, zakwalifikowanie obiektów przeznaczonych do wpisu do gminnej ewidencji zabytków	Koszty w ramach projektu		Na zlecenie UMIG - Firma zewnętrzna	2010-2011	Ilość zabytków nieruchomości przeznaczonych do wpisu do tworzonej gminnej ewidencji zabytków
6.1.1.4. Weryfikacja i inwentaryzacja zabytkowych cmentarzy w celu wpisania ich do gminnej ewidencji zabytków	Koszty w ramach projektu			2009 - 2010	Ilość zabytkowych cmentarzy przeznaczonych do wpisu do tworzonej gminnej ewidencji zabytków
6.1.1.5. Utworzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomych w postaci kart adresowych zabytków nieruchomych	Koszty w ramach projektu			2010-2011	Gminna ewidencja zabytków archeologicznych – ilość kart ewidencyjnych
6.1.1.6. Zewidencjonowanie zabytków archeologicznych i stworzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych w postaci kart zespołu stanowisk archeologicznych.	Koszty adm.	Środki własne UMIG	Na zlecenie UMIG - Firma zewnętrzna	2010-2011	Ilość kart adresowych, które stworzą gminną ewidencję zabytków
Cel operacyjny: 6.2.1 Promocja dziedzictwa kulturowego gminy					
6.2.1.1. Stworzenie broszury informacyjnej na temat zabytków Gminy Skoki, z uwzględnieniem przebiegającego przez teren gminy „Szłaku kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka”	3.000		UMIG	2010-2011	Zlecenie wykonania ulotki informacyjnej oraz ilość wydrukowanych broszur
6.2.1.2. Oznakowanie w terenie obiektów zabytkowych, a także ustawienie znaków informujących o lokalizacji takiego zabytku	6.000		UMIG	2010-2012	Ilość oznakowanych obiektów zabytkowych oraz znaków informacyjnych

6.2.1.3. Umieszczenie na stronie internetowej „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Skoki”	Brak kosztów	Środki własne UMIG	UMIG	2009	Zakładka na stronie internetowej pod którą można pobrać w formacie pdf gminny program opieki nad zabytkami
6.2.1.4. Umieszczenie na stronie internetowej zakładki poświęconej ochronie zabytków Gminy Skoki	Brak kosztów	Środki własne UMIG	UMIG	2009-2010	Zakładka dotycząca zabytków Gminy Skoki na stronie internetowej
Cel operacyjny: 6.1.3 Edukacja z zakresu dziedzictwa kulturowego gminy					
6.1.3.1. Edukacja dzieci i młodzieży szkolne					Ilość zajęć z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego w szkole
Zajęcia z tematyki historii regionu, w ramach ścieżki regionalnej dotyczącej dziedzictwa kulturowego Gminy Skoki Organizowanie na terenie gminy międzyszkolnego konkursu z zakresu wiedzy o „Dziedzictwie Kulturowym Regionu” , towarzyszącego jednej z imprez cyklicznych odbywających się w gminie (np. „Dni Miasta i Gminy Skoków”) Organizowanie zajęć plenerowych z zakresu wiedzy o zabytkach Regionu (zajęcia plastyczne, polonistyczne, historyczne)	Koszty adm.	Środki własne UMIG Szkoly na terenie Gminy Skoki	Szkoly gminne, UMIG	Zadanie ciągłe	Opracowanie przez nauczycieli ścieżki regionalnej dotyczącej dziedzictwa kulturowego Gminy Skoki, Ilość dzieci nagrodzonych w międzyszkolnym konkursie „Dziedzictwo kulturowe regionu” , Zdjęcia i sprawozdanie z zajęć prowadzonych w szkole na temat zabytków znajdujących się na terenie Gminy Skoki
6.1.3.2 Edukacja mieszkańców z zakresu dziedzictwa kulturowego regionu cykl artykułów na temat zabytków lokalnej prasie „Wieści Skockie” Organizowanie gminnych wycieczek i rajdów rowerowych, pikników pn. „Poznajemy zabytki naszego Regionu”	Koszty adm.	Środki własne UMIG	UMIG	Zadanie ciągłe	Edukacja mieszkańców gminy Ilość wydrukowanych artykułów w lokalnej prasie i na stronie internetowej dotyczących zabytków i dziedzictwa kulturowego gminy, Ilość zorganizowanych rajdów (zdjęcia, informacje na stronie z takich wyjazdów)
Cel operacyjny: 6.1.4 Działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków Gminy Skoki (remonty, renowacje, wpisy do rejestru zabytków)					
6.1.4.1 Wspieranie działań Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w zakresie wpisania do rejestru zabytków obiektów zaproponowanych w „Raporcie o			UMIG , właściciele		Ilość zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków,

stanie zabytków w Gminie Skoki” · Zabytków nieruchomych · Stanowisk archeologicznych									
6.1.4.2 Podjęcie działań na rzecz renowacji i odnowy cennych zabytków będących własnością gminy	-		Środki własne UMIG i funduszy zewnętrznych	UMIG	Zadanie ciągłe	Liczba odnowionych i odrestaurowanych zabytków,			
6.1.4.3 Zabezpieczenie i kontrola zabytków przed zniszczeniami spowodowanymi włamaniami, pożarami, czynna opieka nad zabytkami będącymi własnością gminy	-		Środki własne UMIG i funduszy zewnętrznych	UMIG	Zadanie ciągłe	Sprawozdania z opieki nad zabytkami będącymi własnością gminy			
Cel operacyjny: 6.1.5. Opieka nad zabytkowymi cmentarzami znajdującymi się na terenie Gminy Skoki									
6.1.5.1 Prace porządkowe na terenie nieoczyszczonego do tej pory zabytkowych cmentarzy znajdujących się na terenie gminy Skoki,	Ok. 3.000		Środki własne UMIG	UMIG	2009-2011	Liczba uporządkowanych zabytkowych cmentarzy znajdujących się na terenie Gminy Skoki			
6.1.5.2 Oznakowanie zabytkowych cmentarzy poprzez tablice informacyjne,	6.000		Środki własne UMIG i funduszy zewnętrznych	UMIG	2010 - 2012	Ilość zamontowanych tablic informacyjnych			
6.1.5.3 Weryfikacja w terenie i podjęcie działań w celu wpisania najcenniejszych cmentarzy do rejestru i ewidencji zabytków.	Koszty adm.		Środki własne UMIG	UMIG	Zadanie ciągłe	Ilość cmentarzy wpisanych do ewidencji zabytków i zaproponowanych do wpisania do rejestru zabytków			
Cel operacyjny: 6.1.6 Ujęcie zapisów dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami w gminnych planach i programach									
6.1.6.1 Przy uchwaleniu dokumentów i programów (lub ich aktualizacji) dla Gminy Skoki umieszczenie zapisów dotyczących ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego w zaproponowanych zadaniach i celach niniejszych opracowań,	W kosztach dokumentu lub opracowania		Środki własne UG	Wykonawca dokumentu lub opracowania	W ramach wykonywanych opracowań i dokumentów	Zapisy dotyczące ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego w dokumentach i opracowaniach gminnych			
6.1.6.2 Zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem stref ochrony	W kosztach mpzp i		Środki własne UG	Wykonawca mpzp lub	W ramach wykonywanych	Zapisy dotyczące dziedzictwa kulturowego i ochrony			

stanowisk archeologicznych w uchwalonych mpzp lub aktualizacji Studium i Kierunków Zagospodarowania Gminy Skoki a także w uchwalanych dokumentach i programach (lub ich aktualizacjach) dla Gminy Skoki	studium		studium	mpzp i studium	stanowisk archeologicznych w mpzp i aktualizacji studium i kierunków zagospodarowania Gminy Skoki
---	---------	--	---------	----------------	---

10. Bibliografia

- Bilert Andrzej (2006): Strategia Rozwoju Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”, Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”;
- Iwanowski Czesław (1983): Ewidencja parku w Lechlinie, Gmina Skoki,
- Iwanowski Czesław (1983): Ewidencja parku dworskiego w Jabłkowie
- Kujawa Stanisław (1985): Ewidencja parku dworskiego w Jagniewicach,
- Kujawa Stanisław (1985): Ewidencja parku zabytkowego w Skokach,
- Kujawa Stanisław (1985): Ewidencja parku pałacowego w Rościenniu,
- Kujawa Stanisław (1985): Ewidencja parku dworskiego w Glinnie,
- Malinowski Tomasz, Kujawa Stanisław (1983): Ewidencja parku krajobrazowego w Roszkowie,
- Malinowski Tomasz (1983): Ewidencja zabytkowego parku Chociszewo
- Prof. dr hab. B. Rouby (red.), (2004): Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami, Warszawa;
- Stefaniak Karolina (2005): Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Skoki na lata 2005-2012, Skoki;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2005;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki przyjęte Uchwałą L/305/98 Rady Miejskiej Gminy w Skokach z dnia 16 czerwca 1998;
- Uchwała Rady Miejskiej Gminy Skoki Nr XXXIX/243/2005 z dnia 17.11.2005 r.;
- Urząd Miasta i Gminy w Skokach: Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Skoki w latach 2004 – 2006 z perspektywą do roku 2013, Skoki 2004;

- Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu (2001): Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Poznań
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu (2004): Raport o stanie zabytków w Gminie Skoki, Poznań;

10.1. Wykaz stron Internetowych:

- <http://www.gmina-skoki.pl/>
- <http://skoki.nowoczesnagmina.pl/>
- <http://wosoz.bip-i.pl/public/>
- <http://www.sejm.gov.pl>
- <http://www.mkidn.gov.pl>
- <http://www.efs.gov.pl>
- <http://www.puszcza-zielonka.pl/>

11. Spis Tabel

Tabela 1 Zasoby zabytków w Gminie Skoki Error! Bookmark not defined.

Tabela 2 Zabytki archeologiczne na terenie Gminy Skoki wpisane do rejestru zabytków 19

Tabela 3 Stan zachowania najważniejszych zabytków na terenie Gminy skoki 20

Tabela 4 Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków 21

Tabela 5 Zabytkowe cmentarze znajdujące się na terenie Gminy Skoki 22

Tabela 6 Obowiązujące MPZP w Gminie Skoki 24

Tabela 7 Inwestycje realizowane i planowane do realizacji na terenie Gminy Skoki 29

Tabela 8 Harmonogram realizacji zadań gminnego programu opieki nad zabytkami 34

Spis załączników

- Załącznik nr 1 Rejestr zabytków
- Załącznik nr 2 Ewidencja zabytków
- Załącznik nr 3

Załącznik nr 1

REJESTR ZABYTKÓW

Antoniewo

- Zespół zakładu wychowawczego, obecnie Młodzieżowy Ośrodek wychowawczy im. Janusza Korczaka, 1914, nr rej.:292/Wlkp/Az 11.04.2006
- Szkoła, obecnie budynek administracyjny
- Budynek gospodarczy
- Internat I
- Internat II
- Internat III
- Budynek mieszkalny nauczycieli
- Budynek mieszkalny
- Główna brama wjazdowa, 1936

Chociszewo

- Park, 2 poł. XIX, nr rej.: 1981/A z 07.12.1984

Glinno

- Zespół dworski, 1 poł.XIX
- Dwór, nr rej.:253/A z 29.10.1968
- Park, nrrej.:2167/Az26.10.1988

Jabłkowo

- Kościół par. p.w. św. Michała Arch., drewn., 1754, nr rej.: 2537/A z 31.12.1958
 - Zespół dworski, 1 poł.XIX-XX, nr rej.: 21067 Z 28.10.1986
 - Dwór, nr rej.: 1012/A z 11.03.1970
 - Park
 - Oficyna
 - Kapliczka
 - Ruiny lodowni
 - Brama wjazdowa
- ### Jagniewice
- Zespół dworski, XIX-XX, nr rej.:32/Wlkp/A z 15.06.2000
 - Dwór
 - Park
- ### Lechlin
- Kościół p.w. św. Stanisława, 1839-40, nr

- rej.:1015/A z 11.03.1970
- Zespół dworski, 1 poł.XIX:
- Dwór, nr rej.: 1013/A z 11.03.1970
- Park, nr rej.:2005/A z 27.06.1985
Pawłowo Skockie
- Zespół dworski, poł.XIX, nr rej.:2105/A z 03.11.1986
- Dwór
- Park
Pomarzanki
- Park, XIX/XX, nr rej.:2023/A z 11.09.1985
Raczkowo
- Kościół p.w. Wszystkich Świętych, drewn., 1780, nr rej.:2461/A z 14.10.1933 Rejowiec
- Zbór kalwiński, ob. kościół Rzym.-kat. P.w. Serca Jezusa, drewn., 1920, nr rej.:1161/A z 16.07.1970
Dzwonnica, drewn., nr rej.:j.w.
Roszkowo
- Pałac, 1 pół. XIX, nr rej.:1094/A z 29.04.1970
Rościnnó
- Zespół pałacowy, k. XIX, nr rej.:2234/A z 22.05.1992
- Pałac
- Park
Skoki
- Kościół par. p.w. św. Mikołaja, szach., 1737, nr rej.:1162/A z 16.07.1970
- Kościół ewangelicki, ob. Rzym.- kat. fil. p.w. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Parkowa, 1855-56, nr rej.:2627/A z 31.08.1997
- Zespół pałacowy, 2 pół. XIX, nr rej.:1728/A z 29.04.1975
- Pałac
- Park
Stawiany
- Zespół pałacowy, 2 pół. XIX:
- Pałac, nr rej.:1512/A z 11.04.1974
- Park, nr rej.:2012/A z 12.08.1985
- Spichlerz folwarczny, 1860, nr rej.:1544/A z 04.07.1974

Załącznik nr 2

EWIDENCJA KONSERWATORSKA OBIEKTÓW CHRONIONYCH Z TERENU MIASTA I GMINY SKOKI

SKOKI

UKŁAD URBANISTYCZNY

1. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MIKOŁAJA BPA:

a. kościół, szach.-cegl., 1737, restaur. 1787, 1846, 1911, konserw. 1953,

b. plebania, mur., l. 80 XIX.

2. KOŚCIÓŁ POEWANGELICKI, mur., 1855 -1856.

3. SZKOŁA, ul. Poznańska 2, mur., ok. 1900.

4. POCZTA, ul Kościelna 7, mur., przebud. 1914.

5. ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:

a. dworzec kolejowy, ul. Dworcowa, mur.-drewn., ok. 1900.,

b. dom, ul. Ciastowicza 2, mur.-drewn., ok. 1900,

c. dom, ul. Ciastowicza 4, mur.-drewn., ok. 1900,

d. dom, ul. Ciastowicza 6, mur.-drewn., ok. 1900,

e. budynek gospodarczy, ul. Dworcowa, mur.-drewn., ok. 1900.

6. ZESPÓŁ PAŁACOWY:

a. pałac, mur., ok. 1870,

b. park krajobrazowy, XIX.

ul. Ciastowicza

7. DOM NR 9, mur.-szach., ok. 1900.

ul. Jana Pawła II

8. DOM NR 1, mur., ok. 1900.

9. DOM NR 2, mur., 2 pół. XIX.

10. DOM NR 3, mur., ok. 1905.

11. DOM NR 7, mur., l. 80 XIX.

12. DOM NR 11, mur., ok. 1914.

13. DOM NR 13, mur., 2 pół. XIX.

14. DOM NR 17, mur., 2 pół. XIX.

15. DOM NR 21, mur., ok. 1914.

16. DOM NR 23, mur., ok. 1900.

17. DOM NR 35, mur., ok. 1850.

18. DOM NR 37, mur., przed 1914.

19. DOM NR 41, mur., ok. 1900.

20. DOM NR 43, mur., przed 1914.

21. DOM NR 45, mur., przed 1914.

ul. Kazimierza Wielkiego

22. DOM NR 3, mur., ok. 1880.

23. DOM NR 5, mur.-szach., ok. pół. XIX.

24. DOM NR 8, mur., 1903.

25. DOM NR 9, mur., 1910.

26. DOM NR 18, mur., ok. 1900.

ul. Kościelna

27. DOM NR 15, mur., ok. 1900.

ul. Kręta

28. DOM NR 2, mur., ok. 1900.

ul. Parkowa

29. DOM NR 5, mur., pocz. XX

30. DOM NR 6, mur., pół. XIX

Plac Kościelny

31. DOM NR 1, mur., ok. 1880.

Plac Powstańców Wielkopolskich

31. DOM NR 3, mur., l. 80 XIX.

32. DOM I SPICHLERZ, mur., ok. 1900.

33. DOM NR 5, mur., 1913.

34. DOM NR 8, mur., ok. pół. XIX.

- 35. DOM NR 9, mur.-szach., k. XVIII.
- 36. DOM NR 11, mur., 2 ół. XIX.
- 37. DOM NR 13, mur., ok. 1900.
- 38. DOM NR 14, szach., 2 pół. XIX.
- 39. DOM NR 18, mur., przed 1900.

ul. Poznańska

- 40. DOM NR 12, mur., ok. 1900.
- 41. DOM NR 4, mur.-szach., k. XIX.
- 42. BUDYNEK GOSPODARCZY przy domu nr 6, mur.-szach., ok. 1900.

ul. Rakojedzka

- 43. DOM NR 2, mur., 1933.

ul. Rogozińska

- 44. DOM NR 11, mur., l. 80 XIX.

ul. Rościńska

- 45. DOM NR 5, mur., ok. pół. XIX.
- 46. DOM NR 19, mur., przed 1910.

ul. Rynkowa

- 47. DOM NR 4, mur., k. XIX.

Plac Strażacki

- 48. DOM NR 4, mur., k. XVIII.

ul. Strumykowa

- 49. DOM NR 4, mur., ok. 1900

ul. Wągrowiecka

- 50. DOM NR 4, mur.-drewn., 1905.
- 51. DOM NR 6, mur.-drewn., 1910.
- 52. DOM NR 8, mur., 1905.
- 53. MŁYN, ul. Parkowa 7, mur., 1907.
- 54. SPICHLERZ, ob. dom ul. Zamkowa 5, mur., pół.XIX.
- 55. RZEŻNIA, ul. R9gozińska 10, mur, l. 80 XIX.
- 56. WIEŻA CIŚNIENI, mur., ok. 1900. f-

ANTONIEWO

- 57. ZESPÓŁ BUDYNKÓW MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA WYCHOWAWCZEGO W AMTONIEWI im J. Korczaka:

- a. szkoła, ob. dom nr 11, mur., 1914,
- b. dom nr 1, mur., 1914,
- c. dom nr 2, mur., 1914,
- d. dom nr 3, mur., 1914,
- e. dom nr 4, mur., 1914,
- f. dom nr 5, mur., 1914, _
- g. dom nr 6, mur., 1914,
- h. dom nr 9, mur, pocz. XX,
- i. piekarnia, mur., l. 20 XX,
- j. warsztat, mur.-drewn., l. 20 XX,
- k. brama główna, mur., 1936.

ANTONIEWO GÓRNE

- 58. ZESPÓŁ FOLWARCZNY:
a. dwór, mur., 4 ćw. XIX, rozbud. l. 40 XX,

- b. stajnia, mur., 4 ćw. XIX,
- c. obora i świnia, mur., 4 ćw. XIX,
- d. jałownik, mur., 4 ćw. XIX,
- e. spichlerz, mur., 4 aew. XIX.

BLIŻYCE

- 59. DOM NR 13, mur., 1910 -1920.
- 60. SPICHLERZ PODWORSKI, ob. budynek gospodarczy przy domu nr 23, mur., 1874.

BRZEŻNO

- 61. SZKOŁA, ob. dom nr 19, mur., pocz. XX.
- 62. ZESPÓŁ FOLWARCZNY:
a. dwór, mur., XIX/XX,
- b. oficyna, mur., XIX/XX,
- c. czworak nr 2, mur., XIX/XX,
- d. dwojak nr 7, mur., 1910-1920,
- e. obora, mur., XIX/XX.

BUDZISZEWICE

- 63. DOM NR 3, mur., pocz. XX, przebud.
- 64. DOM NR 6, mur., pocz. XX.
- 65. DOM NR 8, glin.-drewn., pocz. XX.
- 66. ZAGRODA NR 5:
a. dom, mur., k. XIX,
- b. obora, mur., k. XIX,
- c. chlew, mur., k. XIX,
- d. stodoła, mur., 1900.
- 67. ZAGRODA NR 9:
a. dom, mur., l. 20 XX,
- b. obora i stodoła, glin., k. XIX.
- 68. ZAGRODA NR 18;
a. dom, mur., pocz. XX,
- b. chlew, mur., pocz. XX,
- c. stodoła I, drewn., pocz. XX,
- d. stodoła II, mur.-drewn., pocz. XX.

CHOCISZEWO

- 69. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU FOLWARCZNEGO:
a. dwór, mur.-glin., pocz. XX,
- b. oficyna, mur., 1910-1920,
- c. gorzelnia, mur., pocz. XX.
- d. obora, mur., pocz. XX w.

GLINNO

- 70. ZESPÓŁ DWORSKI:
a. dwór, mur., 1 pół. XIX, przebud. 1920, 1933,
- b. oficyna, mur., 2 pół.XIX,
- c. czworaki, mur., pół. XIX,
- d. obora, mur., 1928,
- e. stodoła, mur., l. 20 XX,
- f. spichlerz, mur., l. 20 XX,
- g. kuźnia, stelmacharnia, wozownia, ob. stolarnia i garaże,
mur., 1927, h. park krajobrazowy, 1 pół. XIX.

GRZYBOWICE

- 71. ZAGRODA NR 2:
a. dom, drewn., l. 30 XX,

- b. obora, mur., pocz. XX,
 - c. chlew, mur., pocz. XX.
72. DOM NR 6, mur., pocz. XX.

JABŁKOWO

73. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA:

- a. kościół, drewn., 1754,
 - b. konstrukcja słupowa podtrzymująca dzwon, drewn., 1754,
 - c. grobowiec-mauzoleum Brzeskich, mur., XIX.
74. SZKOŁA, mur., pocz. XX.
75. ZESPÓŁ PAŁACOWY:
- a. pałac, mur., glin., 1 pół. XIX, rozbud. XIX,
 - b. oficyna, mur., pocz. XX, przebud. I. 70 XX,
 - c. dwojak, mur., I. 20 XX, id. czworak I, mur., I. 20 XX,
 - e. czworak II, mur., 1922,
 - f. czworak III, mur., pocz. XX,
 - g. chlew, mur., I. 20 XX,
 - i. spichlerz, mur. - drewn., po3. XIX,
 - j. gorzelnia, mur., 1905,
 - k. kuźnia, mur., 4 ćw. XIX,
 - l. suszarnia pasz, ob. biura, mur., pocz. XX,
 - m. park krajobrazowy, 1 pół. XIX.

JAGNIEWICE

76. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU DWORSKIEGO:

- a. dwór, mur., 1880,
- b. rządcówka, ob. dom nr 11, mur., pocz. XX, przebud.,
- c. czworak, ob. dom nr 8, mur., k. XIX,
- d. budynek gospodarczy, mur., pocz. XX.

KAKULIN

- 77. SZKOŁA, (nr 12), mur., pocz. XX,
- 78. DOM NR 8, mur., pocz. XX.
- 79. DOM NR 13, mur., pocz. XX.
- 80. DOM NR 16, mur., 1898, przebud. I. 70 XX.
- 81. DOM NR 17, drewn., pół. XIX.
- 82. DOM NR 18, mur., 4 ćw. XIX.

KUSZEWO

- 83. SZKOŁA, ob. dom nr 7, mur., pocz. XX, przebud. 2 pół. XX.
- 84. DOM NR 6, mur., 1910-1920.
- 85. DOM NR 12, mur.-szach., I. 20 XX.
- 86. DOM NR 13, mur., pocz. XX.
- 87. DOM NR 19, mur., k. XIX.

LECHLIN

88. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. STANISŁAWA BPA:

- a. kościół, mur., 1839-1840, rozbud. 1850, 1930,
 - b. plebania, mur., pocz. XX,
 - c. stodoła, mur.-szach., pocz. XX,
 - d. brama, mur., ok. 1850.
89. SZKOŁA, mur., pocz. XX, rozbud. I. 80/90 XX.

90. ZESPÓŁ DWORSKI:

- a. dwór, mur., pocz. XIX, rozbud. 1840,
- b. czworak, mur., ok. 1850,
- c. stajnia, mur., I. 20 XX,
- d. stodoła i spichlerz, mur., 1921,
- e. obora, mur., I. 20 XX, przebud.

LECHLINEK

- 91. SZKOŁA, ob. dom, mur., 1883.

ŁOSINIEC

- 92. SZKOŁA, mur., k. XIX, przebud. po pół. XX.
- 93. DOM NR 29, mur., k. XIX, przebud. pół. XX.

MIĄCZYNEK

- 94. SZKOŁA, ob. dom nr 7, mur., 1 pół. XX
- 95. DWÓR, mur., I. 20 XX.

NIEDŹWIEDZINY

- 96. ZAGRODA NR 8:
 - a. dom, mur., pocz. XX,
 - b. chlew, mur., pocz. XX.
- 97. DOM NR 9, mur., 1910-1915.
- 98. DOM NR 14, mur., 1 ćw. XX.

PAWŁOWO SKOCKIE

- 99. SZKOŁA I, mur., pocz. XX.
- 100. SZKOŁA II, mur., pocz. XX.
- 101. ZESPÓŁ DWORSKI:
 - a. dwór, mur., k. XIX,
 - b. rządcówka, mur., pocz. XX,
 - c. obora I, mur., pocz. XX,
 - d. obora II, mur., pocz. XX,
 - e. spichlerz, mur., k. XIX,
 - f. gorzelnia, mur., k. XIX,
 - g. park krajobrazowy, pół. XIX.

POMARZANKI

- 102. ZESPÓŁ FOLWARCZNY:
 - a. dwór, ob. nieużytkowany (ruina), mur., 4 ćw. XIX,
 - b. park krajobrazowy XIX/XX

POTRZANOWO

- 103. SZKOŁA I, ob. dom nr 69, mur., pocz. XX.
- 104. SZKOŁA II, mur., pocz. XX.
- 105. DWÓR, ob. dom nr 88, mur., I. 20 XX, rozbud.
- 106. DOM NR 3, drewn., pocz. XX.
- 107. DOM NR 5, ob. nieużytkowany, mur., 1 ćw. XX.

- 108. DOM NR 29, mur., 1 ćw. XX.

109. ZAGRODA NR 37:

- a. dom, mur., pocz. XX,
- b. obora, mur., pocz. XX.

POTRZANOWO KOLONIA

- 110. SZKOŁA, ob. dom nr 40, mur., pocz. XX.

RACZKOWO

- 111. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. WSZYST-

KICH ŚWIĘTYCH:

- a. kościół, drewn., 1780-1782, restaur. 1870,
- b. kaplica, mur., XIX/XX,
- c. dzwonnica, drewn., 1780,
- d. plebania, mur., k. XIX.

112. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU FOLWARCZNEGO:

- a. obora, mur., XIX/XX,
- b. stodoła, ob. magazyn zbożowy, mur., XIX/XX.

RAKOJADY

113. POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU FOLWARCZNEGO:

- a. dwór, mur., pocz. XX, przebud.
- b. spichlerz, wozownia, ob. spichlerz, magazyn, mur., pocz. XX.

REJOWIEC

114. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA FIL. OB. PAR. P.W. SERCA PANA JEZUSA:

- a. kościół, drewn., 1820,
 - b. dzwonnica, drewn., 1820.
115. SZKOŁA, mur., pocz. XX.
116. DOM NR 11, mur., l. 20/30 XX.
117. DOM NR 21, mur., 1939.
118. DOM NR 26, mur., pocz. XX.
119. DOM NR 27, mur., 1 ów. XX.
120. DOM NR 29, mur., pocz. XX.

ROSZKOWO

121. ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO;

- a. dworzec, mur., pocz. XX.
- b. szalety, mur., pocz. XX.

122. ZESPÓŁ PAŁACOWY:

- a. pałac, mur., 1844, rozbud. 2 pół. XIX, remont, l. 40 i 80 XX,
- b. rządówka, mur., XIX/XX,
- c. obora I, mur., k. XIX,
- d. obora II, mur., pocz. XX,
- e. stajnia, mur., k. XIX,
- f. chlewnia, mur., k. XIX,
- g. stodoła, mur., k. XIX,
- h. spichlerz, mur., k. XIX,
- i. gorzelnia, mur., k. XIX,
- j. park krajobrazowy, 1 pół. XIX.

ROŚCINNO

- 123. SZKOŁA, ob. dom nr 26, mur., pocz. XX.
124. ZESPÓŁ PAŁACOWY:
- a. pałac, mur., 2 pół. XIX, rozbud. 1981,
 - b. park krajobrazowy, 2 pół. XIX.
125. DOM NR 2, mur., pocz. XX.
126. DOM NR 22, mur., pocz. XX.

STAWIANY

127. ZESPÓŁ DWORSKI:

- a. dwór, mur., 1854, proj. K. Wurtemberg,
 - b. czworaki, mur., 2 pół. XIX,
 - c. obora, mur., pocz. XX, przebud. l. 60 XX,
 - d. stodoła, mur., k. XIX,
 - e. kuźnia, ob. garaż, mur., 1840,
 - f. spichlerz, mur., ok. 1800,
 - g. park krajobrazowy, pół. XIX.
128. LEŚNICZÓWKA, mur., pocz. XX.

SŁAWA WIELKOPOLSKA

129. ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:

- a. dworzec, mur., 1 ćw. XX,
- b. dom nr 7, mur., 1 ćw. XX,
- c. nastawnia, mur., 1 ćw. XX.

SZCZODROCHOWO

- 130. DOM NR 1, mur.-kam., 1 ćw. XX.
- 131. DOM NR 2, mur., 1913.
- 132. DOM NR 4, mur., 1910-1920.
- 133. DOM NR 9, mur., 1 ćw. XX, przebud. l. 50 XX.

WYSOKA

- 134. SZKOŁA, ob. dom nr 9, mur., 1895.
135. ZESPÓŁ DWORSKI:
- a. dwór, ob. dom nr 17, mur., 1 ćw. XX,
 - b. rządówka, ob. dom nr 17, mur., 1 ćw. XX,
 - c. trojak nr 11, mur., 4 ćw. XIX,
 - d. obora nr 17, mur., 4 ćw. XIX,
 - e. stodoła nr 17, mur.-drewn., pocz. XX.
136. DOM NR 8, mur., pocz. XX.
137. DOM NR 14, mur., pocz. XX.

Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr XXV/1/175/2008
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 16 grudnia 2008 r.

LIMITY WYDATKÓW NA WIELOLETNIE PROGRAMY INWESTYCYJNE PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI W LATACH 2009 - 2011

Lp.	Dział rozdz. par.	Treść	Nazwa programu	Cel	Zadanie	Okres realizacji	Inwestor	2009-2011			Łączne nakłady finansowe	Źródła finansowania			
								Plan 2009	Plan 2010	Plan 2011		Środki własne	Fundusz Unii Europejskiej	Inne m.in. FOGR BUDŻET PAŃSTWA	
1.	600	Transport i łączność					Jednostka organizacyjna realizująca program	2.070.203	3.931.864	2.710.000					
	60016	Drogi publiczne gminne						2.070.203	3931.864	2.710.000					
	6050 6058 6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych						2.070.203	3.931.864	2.710.000					
					1. "Budowa nawierzchni drogi gminnej w Roszkówku"	2007-2010	Gmina Skoki			920.000			930.430	0	0
							Urząd Miasta i Gminy Skoki	470.000	450.000	0					
					2. "Budowa nawierzchni drogi gminnej w Potrzebowie ul. Włókna"		Gmina Skoki			926.406					
						2007-2009	Urząd Miasta i Gminy Skoki	463.203	463.203	0			1.326.406	0	0
					3. "Budowa ulic osiedla Topolowa I w Skokach -- Akacja Kasztanowa Klonowa, Lipowa, Brzozowa i Sosnowa"	2008-2010	Gmina Skoki			2.360.000					
							Urząd Miasta i Gminy Skoki	0	750.000	1.610.000			3.393.273	0	0
					4. "Budowa nawierzchni drogi do	2007-2009	Gmina Skoki			600.000					
							Urząd Miasta i Gminy Skoki	600.000	0	0			602.500	0	0

6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	Budownictwo socjalne	Poprawa warunków mieszkaniowych	" Budowa dwóch budynków mieszkalnych z ośmioma lokalami socjalnymi w Skokach"	2008-2010	Gmina Skoki	700.000	486.026	1.186.026	1.192.026	947.501	0	244.525
801	Oświata i wychowanie					Urząd Miasta i Gminy Skoki	700.000	486.026	0				
80110	Gimnazja						1.065.130	1.415.130	0				
6058 6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	"Modernizacja budynków oświatowych"					1.065.130	1.415.130	0				
4.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji młodzieży gimnazjalnej	"Rozbudowa Głównego Gimnazjum im. Polskich Olimpijczyków w Skokach"	2008-2010	Gmina Skoki	1.065.130	1415.130	2.480.260	2.690.260	672.565	2.017.695	0
90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Urząd Miasta i Gminy Skoki	516.750	1.000.000	1.000.000				
6650	wpłaty gmin i powiatów na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego oraz związków gmin lub powiatów na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i						366.750	0	0				

